

EGY 1526. ELŐTTI ISMERETLEN KÉZIRATOS FORMULÁS KÖNYV.

— ELSŐ KÖZLEMÉNY. —

Midőn az írásbeliség mindinkább tért foglalt és elkezdtek a nevezetesebb jogi és egyéb actusokat írásba foglalni, oklevél formájában kiadni, már a szükség is arra kényszerítette az oklevél-kiadással foglalkozókat, hogy a hasonló esetekre vonatkozó okleveleket egyformán, valami mustra után szerkeszték és hogy ne kelljen minden egyes esetben szabad fogalmazás útján megszerkeszteni az okleveleket. Idővel az egyforma ügyek sokfélesége vitte az oklevél-szerkesztőket, cancellárokat, notariusokat stb. arra a gondolatra, hogy a sokféle, de egyforma és gyakran előjövő jogi és egyéb esetek írásba foglalását bizonyos minták után végezzék, mely minta — formula — az illető esetre szolgáló teljes oklevélszöveget megadta, azt az oklevél szerkesztőjének csak egyszerűen le kellett írni, csak a konkrét ügyben előforduló neveket és körülményeket kellett neki belehelyezni, a mely eljárás az oklevél kiadását lényegesen megkönnyítette és egyszerűsítette. Ezen minták, formulák összegyűjtéséből keletkeztek a formulás könyvek. A mint a civilizáció sokféle ága, úgy az írás mestersége is Nyugatról származott hozzánk, nagyon jól tudjuk, hogy a Nyugat térítői nem csak a keresztény vallásra, hanem a műveltségnek egyéb hasznos és fontos elemeire is ráoktatták őseinket. A kir. cancellária, a káptalanok írástudói eleinte nyugatról jött papok, ezeknek pedig okvetlenül tudomással kellett birni arról is, hogy volt hazájukban milyen szervezetű és berendezésű a cancellária vagy a hiteles hely vagy egyáltalán az a hivatal, mely oklevelek szerkesztésével és kiadásával foglalkozik és tudni kellett nekik azt is, hogy az oklevél inkább formula után, mint szabad fogalmazás alapján készül és ebbeli tudásukat mindenesetre nálunk is érvényesítették. Tényleg abban a korban, midőn nálunk az írásbeliség terjedni kezd, külföldön már nagy a száma a formulari-

moknak, melyek nálunk is befolyással lehettek az oklevél-szerkesztésre. A frank birodalomban, a pápai cancelláriában már korán voltak formulás könyvek, így tudjuk, hogy Marculf formulás könyve a »Formulae Marculfi« körülbelül a VII. század végéről való. A VIII. században meg a IX.-ben már nagyon növekszik a formulás könyvek száma, melyeket frank, burgund, alemann és bajor formulás könyvekre osztanak,¹⁾ melyeket részben Zeumer a »Monumenta Germaniae LL. sectio«-ban, részben De Rozière a »Recueil général de formules usitées dans l'empire des Francs«-ban adott ki.²⁾

A pápai cancellária legrégebbi formulás könyve a »Liber Diurnus,« mely körülbelül 681—751 közt keletkezhetett és használatban volt a XI. százakig, sőt használatának nyomai elnyulnak II. Sándor pápa koráig, a ki 1061—1073-ig uralkodott,³⁾ a miből az következik, hogy vagy a formulás könyv volt nagyon használható, vagy a pápai cancellária volt nagyon conservatív.

Ezek a formulás könyvek csakis a kiadás alá kerülő oklevelek mintáját foglalták magukban, minden egyéb megjegyzés nélkül. A későbbi korban a formulás könyvek szerkesztése terén azonban némi változás, vagy mondhatni egy újabb irány áll be, a mennyiben a római jog receptiójával ezen a téren is újítást észlelünk. Ugyanis a római jog művelői, a glossatorok egyúttal a notariusi tudomány előbbre vitele és a formulás könyvek szerkesztése terén is nagy tevékenységet fejtettek ki. Ők a jogélet különböző fázisaira külön-külön formulás könyveket szerkesztettek, úgy azonban, hogy mindjárt gyakorlati magyarázatokat, utasításokat is adnak. Így pl: Irnerius (a XII. század elején) a tabelliók—közjegyzők—számára adott ki egy »Formulae tabellionum«-ot, mely ugyan eredetiben nem maradt ránk, de Accursius és Odofredus tanúságot tesznek létezéséről.⁴⁾ Bernardus Dorna a XIII. század elején »De libellis et conceptione libellorum« című művében, a hol a keresetek tanát adja elő, egyúttal minden keresethez megadja a formulát is. E könyv kényelmes és használható volta miatt az akkori időben sokáig közkézen forgott.⁵⁾ Ugyanilyent adott a

¹⁾ Lásd Harry Bresslau: Handbuch d. Urkundenlehre I. a formulákról szóló fejezetét.

²⁾ Harry Bresslau: I. m. Továbbá bővebben erről. Schröder: Lehrbuch d. deutschen Rechtsgeschichte 1902.—264 és 704. old. Brunner: Grundzüge d. deutschen Rechtsgeschichte 40 és kk. II. Schuler-Libloy, »Abriss«-e stb.

³⁾ L'art de vérifier les dates. Paris 1750. 380. oldal.

⁴⁾ Savigny: Geschichte d. Römischen Rechts im Mittelalter. IV. 20., 62—63. II.

⁵⁾ U. o. V. 153. I.

XIII. század első felében a »De libellis et ordine iudiciorum« című munkájában Roffredus glossator is.¹⁾ Ezek a formulás könyvek tehát egyúttal a perjog elméletét is megadják, magyarázva és indokolva az egyes tételeket a hozzá csatolt formulákkal.²⁾ Ilyen természetű Salathiel glossatornak a »Summa artis notariae« című formulás könyve, a melyet 1250. körül írt.³⁾ Rolandus Passagieri a ki 1300-ban halt meg, szintén írt egy »Summa artis notariae«-t. Ebben a szerződésekre, végrendeletekre és birói eljárásokra ad formulákat, az utolsó két csoportot, t. i. a végrendeletek és birói eljárás formuláit elméleti magyarázatokkal is kíséri, míg a szerződések formuláihoz a »Tractatus de notulis« című munkájában adja meg az elméleti magyarázatokat. Írt még »De officio tabellionatus in villis et castris« czímen vidéki közjegyzők számára szolgáló utasítást is.⁴⁾ Unzola Péter, ki 1275-ben notarius, 1301-ben pedig a notariusi tudomány tanára lett († 1312-ben), főleg Rolandus Passagieri már felsorolt műveihez írt commentárokot és irodalmi működése így főleg a jegyzői tudomány művelésében állott.⁵⁾ Ilyen irányú működést találunk a formulaszerkesztés és a jegyzői tudomány művelése terén, midőn hazánk földjén még csak körülbelül megindul (XIII. század) és virágozni kezd az írásbeliség, és az Árpád-korban, ha — mint Fejérpataky állítja ⁶⁾ — voltak is formulás könyvek, azok főleg, úgy, mint a VII., VIII. századi frank birodalmi és pápai formuláriumok, csakis formulákat adhattak, és ilyeneket sem sokat, minden magyarázat és directiva adás nélkül. E korban egyöntetű eljárási formákat még ne keressünk, mert a jogélet maga még e korban ingadozó, bizonytalan, Róbert Károly uralma előtt »nulla iustitia regnabat et vígebat« mint az »Ars Notarialis« névtelen szerzője mondja.⁷⁾ A XII. század végén, de főleg a XIII. században mégis kellett a kir. cancelláriában valami oklevél-mintakönyvnek létezni, — noha ilyent tényleg nem tudunk felmutatni, — mert Fejérpataky szerint az oklevelek szövege feltűnően egyezik.⁸⁾ Azonban nem csak a királyi, hanem némely hiteles helyi oklevelek szövege is némi egyöntetűséget mutat, mely mégis valamely létezett formulás könyvre enged következtetni, — így pl: a nyitrai, esztergomi, veszprémi

¹⁾ Savigny. I. m. V. 199. l.

²⁾ U: o. 243. l.

³⁾ U. o. 535. A »Summa« bevezető részét lásd 608. l.

⁴⁾ U. o. 542—43. l.

⁵⁾ U. o. 549—552. l.

⁶⁾ Fejérpataky: A kir. cancellaria az Árp. korban 69. o.

⁷⁾ Kovachich: Formulae solennes styli 2. o.

⁸⁾ Fejérpataky: u. ott.

káptalanok kiadványai egyeznek,¹⁾ de mégis a XIV. század második feléig ilyent hiába keresünk.²⁾ Csak Nagy Lajos idejéből maradt ránk az első formulás könyv, a Kovachich által kiadott és általánosan ismert »Ars notarialis,« melynek szerzője, Kovachich szerint, egy egri egyházmegyei pap volt, a ki későbbben valószínűleg a Nagy Lajos által 1367-ben felállított pécsi egyetemen vagy mint tanár előadta a notariusi tudományt és előadásaihoz ezen vezérfonalat készítette, vagy pedig mint hallgató leírta a tanár előadását.³⁾ De akár ő adta elő e tárgyat, akár más, annyi bizonyos, hogy rendszerére az olaszországi glossatorok ez irányú működése behatással volt. Hiszen a notariusi glossatorok, mint pl: Salathiel, Unzola Péter a bolognai, paduai egyetemen tanítottak, itt működtek mint notariusok, majd pedig mint »doctores notariae,« azaz a jegyzői tudomány tanárai, a magyarság pedig a XIII. század végén és a XIV. században a bolognai és padovai egyetemeket sűrűn látogatta, sőt tudjuk azt is, hogy 1308—1401/2. között nyolcz magyarországi származású rectora volt a két egyetemnek. (Az utolsó 1471/2.-ben említettik.)⁴⁾ Ne feledjük azt sem, hogy a pécsi egyetemet olasz származású fejedelmünk állítja fel, ki természetesen e két jogi egyetemről vette a saját jogi egyeteméhez (mert Pécsen főleg a jogtudományt művelték) a mintát és tényleg a pécsi főiskola összekötésben állt Bolognával, mert például tudjuk azt, hogy a kánoni jogot kezdetben Bethini Galvanius, ki Bolognából való volt, tanította, és az egyetemnek első rectora volt,⁵⁾ mint ilyen bizonyára befolyt a szervezés munkájába is, ha pedig Pécsen főleg joggal foglalkozó olasz mintára berendezett főiskola volt, akkor itt a notariusi tudományt is előadták, mint ezt a fennmaradt »Ars notarialis« tanúsítja. Nem lehetetlen hogy e formulás könyv szerzője látogatta is a bolognai egyetemet (bár adat nincs rá, mégis van a ki határozottan állítja)⁶⁾ és itt a jogtudományok mellett elsajátította a jegyzői tudományt is, azután haza jöven Bethini

¹⁾ L: Fejér, Wenzel, Knauz okl. publicatióit.

²⁾ II. Géza levelezését admonti apáca nővérével, IV. Béla és Kuni-gunda levelezését, továbbá Varju Elemér által a gyulafehérvári Batthyány könyvtárban felfedezett formulás könyvet, mely főleg a szt. Ferencz rendűek belső életének ügymenetére (pl: guardiánválasztás) tartalmaz formulákat ide nem számítom, mert legfeljebb diplomatikai szempontból van némi jelentőségük, a köz- és jogtörténet szempontjából azonban nincs.

³⁾ Kovachich: *Formulae solenes* III. 1.

⁴⁾ »Századok« 1897. 766. és kk. Pór Antal: Adatok a bolognai és padovai jogegyetemen a XIV. században tanult magyarokról.

⁵⁾ Fessler: *Die Geschichten der Ungern und ihre Landsassen*. Lipsce 1816. 3. Theil. 1071 72. 1.

⁶⁾ Fessler: U. o. 1075. 1.

által valószínűleg meghivatott a pécsi egyetemre a notariátus előadására, melyhez a szerencsésen ránk maradt vezérfonalat írta meg. Ebben a glossatorok rendszerét követi, de csak a rendszert, mert nálunk sem a római jog receptiója tért nem foglalt, sem az olasz jegyzői intézmény teljesen meghonosodni még ekkor nem tudott. Miként a glossatorok, úgy ő is megadja a formulákhoz a magyarázatot, a mely rendesen »iuxta quam partem notandum est« szavakkal kezdődik. Az első 52. oldalon a világi hatóságok királyi, nádor perbeli stb, oklevelekre ad formulákat, innen kezdve pedig az egyházi hatóságok által kiadni szokott oklevelekre.¹⁾

Ezen kívül még két formulagyűjteményt közöl Kovachich, az egyik, mint ismeretes, Nyirkállói Tamás »Stylus cancellariae Mathiae I. regis Hungariae,« a másik pedig »Formularium styli cancellariae et curiae Mathiae I. Corvini regis Hungariae« címet viseli. A teljes szövegükben leközölt formulás könyveken kívül még leírja Kovachich tizenkét más formulagyűjtemény czimét és tartalmát, de ezek közül egyet sem találunk olyat, a mely csak tisztán az 1526. előtti hiteles helyi működésre vetne világot, mely főleg a káptalanok és conventek előtt felvenni szokott oklevelek formuláját tartalmazná, hanem a legtöbbje a kir. Cancellaria használatára készült, úgy, hogy az eddigi irodalomban főleg és csakis az »Ars notarialis«-ban találunk hiteles helyi működéshez szükséges formulákat közölve,²⁾ lehet ugyan, hogy vannak ilyen formulás könyveink, mert kellett ilyeneknek lenni, csak-hogy lappanganak hazánk különböző levéltáraiban,³⁾ a mint eddig ismeretlen volt az is, melyet ismertetni. sőt részben leközölni az alábbiakban szándékunk.

¹⁾ Kovachich lapszámozását tartottuk szem előtt. Az egyházi hatóság által kiadott okl. formulái ott kezdődnek, a hol »Secuntur formae plebanorum in civitatibus regalibus vel aliis oppidis commorantium et domicilia habentium«-ról szól. Itt mondja azt is a névtelen, hogy a szent székek elé a házassági, hozományi, végrendeleti ügyek és mások »quae lineam femineam dinoscuntur pertinere« tartoznak.

²⁾ Egyáltalán Kovachichnak 1799-ben megjelent munkája óta e téren a hazai történetirodalomban haladás nem történt. Récsei Viktor a »Századok« 1898. évfolyamában »Egy XV.—XVI. századbeli kéziratot formulare Jászovárott« címen írt kis értekezésében megemlékszik egy 1526. előtti és a kir. cancelláriában használatban volt ismeretlen formulás könyvről, de ennek inkább csak köztörténeti vonatkozásait ismerteti röviden, magáról a formulás könyvről csakis annyit tudunk meg, hogy a benne foglalt oklevelek java része tényleg expediált és főleg II. Ulászló király idejéből valók, csak egynéhány kelt Mátyás és összesen öt darab II. Lajos uralkodása alatt.

³⁾ Sőt az egyetemi könyvtárban is sok formularium van, de főleg XVII. századi. Lásd: A bpesti m. kir. egyetemi könyvtár kéziratainak czímjegyzékét. I. Rész 88—89. 91. 92. ll.

Az Orsz. Levéltár beosztatlan diplomatikai anyagában lappangott eddig egy *stylionarium* (újabbán MODL. 39101. számot kapott), melynek címe »*Forme sub stylo quorumcunque capitulorum*,« némely káptalanok formulái, mely 142 quart oldalon összesen 215 darab formulát tartalmaz. A kézirat codex maga papiros, csak kötése valami rossz bőrdarab, melyre a cím van írva. Az egész formularium elejétől végig egy kéz írása, minden lap valami hegyes stylussal vonalozva van margó számára, az oklevélcímek, rubrumok nagyobb betűkkel vannak írva. Egy nagy hiányossága a kéziratnak az, hogy csonka, az utolsó 215-ik oklevél már nincsen meg egész terjedelmében. A lapok felső része vízfoltos ugyan, de azért olvasható. Egyáltalán az egész formulás könyv hosszas és gyakori használat nyomait hordja magán.

A formulás könyv szerzője ismeretlen, de valószínűleg bácsi vagy pécselyházmegyei pap vagy talán épen káptalani tag volt, a ki az illető egyház conservatoriumának vagy sacristiájának tényleg expedieált okleveleiből állította össze ezen a hiteles helyi használatnak szánt *stylionariumot*.

A mi a formulás könyv rendszerét illeti, a szerző eleinte igyekezett a hasonló tárgyú formulákat összeállítva közölni, kezdi az ügyvédvalló oklevelekkel, és már az elsőnek formulája olyan, hogy hasonlót sehol sem találtam, azután jön egy csomó *impignoratoria*, azután jönnek a *protestacio*, *prohibicio* formulái, azután már megbomlik a rend és mint látjuk, kevésbé rendszeres a csoportosításban a szerző, kötelezvény, nyugta, adomány, eltiltás, csere stb. következnek egymás után, néha egy-két egy és ugyanazon tárgyról szóló formula egymás után következnek, de már a harmadik egészen máshol keresendő úgy, hogy a formulás könyvet szerzője inkább incidentaliter állította össze, sőt esetleges a kor, — melyből az oklevél való — megválasztása is. Ugy látszik, a szerkesztő elve az volt, hogy minden oklevélre a legalkalmasabb formulát adja; ha nem is épen közeli, hanem idősebb már az oklevél, melyet mintának kikeresett, a fő az volt, hogy jó legyen.

A mi a formulás könyv keletkezési idejét illeti, az 1521. után, de még 1526. előtt lehetett, mert a törökök előnyomulása és Mohács, talán Egerben vagy Pozsonyban tartózkodó hiteles embert nem igen zavart volna még ilyen fajta munkában, de Pécsen vagy Bácsban már ez alkalmatlan idő és körülmény lett volna formulás könyv szerkesztéséhez; de meg maga a formulás könyv sem ad az 1521-es évszámnál fiatalabbat,¹⁾ sőt a formulákban szereplő személyek közt, például Ferdinánd,

¹⁾ Lásd. a 209. és 214. sz. formulát.

vagy János király nevét hiába keressük, ilyenek elő nem fordulnak, csak Tolnai Máté pannonhalmi főapát az egyetlen, kinek uralma 1534-ig tart,¹⁾ de tekintve az oklevél tartalmát, melyben neve szerepel,²⁾ rögtön tisztába jövünk, hogy az okvetlenül 1526. előtt jóval kelhetett, mert II. Ulászló 1510. július 2-án adta meg az engedélyt, hogy Reginus bíborostól Tolnai Máté főapát Szekszárdot és Pécsváradot 2000 frtért bérbe vehesse. Maga a bérlet 1511. július 1-től kezdődött,³⁾ és 1526. után, mikor már ott a török mindent végigpusztított, nem fognak sem hatalmaskodásért, sem birtokfoglalásért panaszt emelni az emberek, a mint az pl. a 71-es számú oklevélben történik.

A mi a formulás könyvet roppant becsessé teszi az épen az, hogy a szerkesztő a bácsi, de főleg a pécsi káptalan levéltári anyagából állítja össze könyvét, ezek a hiteles helyi conservatoriumok pedig 1526-al elpusztultak;⁴⁾ a tényleg kiadott formulák közül megállapítható, hogy 20 darab a bácsi káptalan kiadványa, míg 41 darab a pécsi káptalan vagy püspök kiadványa, azonban sajnos, a legtöbb formulánál a kiadó neve, egyáltalán az intulatio el van hagyva.⁵⁾

Említettük már, hogy a formulás könyv legnagyobb részét tényleg expediált oklevelekből lett összeállítva, melyeknek legtöbbjében némi személyes, helyi vagy chronologikus vonatkozást is találunk, sőt vannak oklevelek, melyeket a szerkesztő a maguk teljességében leközölt. 215 formula közül csak hetven egynehány a teljesen tiszta formula, meg természetesen az arengák, a többiben valami vonatkozást, hacsak egy személynevet is meghagyott a szerkesztő. A tiszta formulákban a nevek legtöbbször T.-vel, csak ritkán N. L. vagy S. betűkkel vannak helyettesítve, a pénzösszeg mennyisége »tot«-tal van kifejezve, az évszám pedig rendszerint el van hagyva.

A közölt formulák közül egynehány datálva is van, így két formulában ki van téve az év, indictio, hónap, nap és óra megjelölése,⁶⁾ öt formula év, hónap és nap dátummal van

¹⁾ Pannonhalmi szt. Benedek-Rend névtára 1903/4. évre. 12. l. Tolnai Máté, első főapát 1500-tól 1534-ig uralkodott. Az Orsz. Levéltárban lévő Liber Dignitariorum eccl. szerint (hibásan) 1530-ig.

²⁾ Lásd a 71. és 106. sz. formulát.

³⁾ Ezen adatokat kedves Barátom, főtisztelendő Rezner Tibold pannonhalmi tanár, a Rendtörténet III. kötetének írója volt szíves rendelkezésemre bocsátani.

⁴⁾ Szalai-Baróti: A magyar nemzet története II. 389. — Fessler: I. m. 6. rész 328—329. ll.

⁵⁾ A legtöbb formula »Memorie commendamus«-szal, vagy mindjárt »Quod T. de T.« stb.-vel kezdődik.

⁶⁾ Lásd a 201. és 215. számú formulát.

ellátva,¹⁾ 8-nál csak évdatálást találunk és ha a hónap vagy napdátum ki is van téve, az határozatlan.²⁾ Napdátumot sok formula tartalmaz, összesen 16,³⁾ végül egy formula év és óradátumot tartalmaz.⁴⁾

A mi már most a datálatlan, de a szereplő személyek megnevezésével ellátott formuláinkat illeti, ezek közül egy, a 149. számú visszamegy I. Ulászló, vagy V. László idejéig, ugyanis ezen oklevelet Maróthi László állítja ki, a ki 1441—1444-ig, sőt még 1447-ben is mint macsói bán szerepel, tehát oklevele 1450. körül. — de lehet, hogy még előbb — kelt.⁵⁾ A másik oklevél, a mely esetleg még Mátyás uralkodása előtt, illetve uralma első évében kelt, a 196. szám. Ennek kiadója Miklós, mint az oklevélből kitűnik, pécsi püspök, 1526. előtt pedig a legutolsó ilyen nevű pécsi püspök, Barius Miklós 1455—1459-ig uralkodik.⁶⁾ Feltétlenül Mátyás király uralkodása alatt *hat* oklevél kelt, egynél kétes évszám szerepel az oklevélben, mely valószínűleg költött, *ket* oklevél esetleg Mátyás uralma idejéből való. Kétségtelenül Mátyás idejéből valók a 35, 55, 57, 93, 94, és 109. számú formulák. A 35. számúban szó van Ország Mihály nádor perhalasztó leveléről és T. de T-ről, a ki »in serviciis regalibus scilicet in presenti exercitu contra perfidissimos Bohemos hereticos« vett részt, mivel Ország Mihály 1458—1484-ig volt nádor,⁷⁾ a cseh háború pedig 1468—78-ig tartott, ezen oklevélnek tehát 1468—1484 közt kellett kelni. Az 55. számú formulában szó van T. de T-ről, a kit Pálóczi László országbíró fej- és jószágvesztésre ítélt, azonban később a felek kiegyeznek, Pálóczi pedig 1446—1470 közt volt országbíró,⁸⁾ és valószínűbb, hogy Mátyás, mint V. László zavaros uralma alatt kelt az oklevél. Az 57. számú oklevélben a kiadó (nincs megnevezve) »serenissimi principis et domini domini Mathie etc. domini nostri naturalis graciosissimi« okleveléről beszél. A 93. számú oklevélben a kiadó Mátyást dominus noster graciosissi-

¹⁾ L. 12. (1513. jan. 27.), 16. (1501. ápr. 29.), 81. (1512. jún. 29.), 97. (1512. jan. 23.), 182. (1507. márczius 27.).

²⁾ L. 123. (1512.,) 134. (1512.,) 146. (1512.,) 160. (1512.,) 168. (1510), 197. (1517.), 200. (1510.), 209. (1521.), 214. (1521.).

³⁾ L. az 5, 7, 14, 67, 78, 79, 87, 90-94, 95, 109, 111, 112, 123, 142, 186. sz. formulát.

⁴⁾ L. a 121. sz. formulát.

⁵⁾ Orsz. Levéltár. Liber Dignitoriorum saecularis 94. l. 1443. ápr. 20-án, 1444. szept. 6-án még bán, l. Dl. 13720, 13799. 1445-ben már »*pridem banus Machouiensis*« l. Dl. 13893., 13863., 13866. de már 1446. decz. 20-án, 1447. febr. 2-án ismét mint *activ bán* szerepel. Dl. 14002, 14051.

⁶⁾ Orsz. Levéltár. Liber Dignit. eccles. 133. l.

⁷⁾ Orsz. Levéltár. Liber Dignit. saecular. 17. l. Pray: Series Palatinorum XXXIII—XXXIV. II.

⁸⁾ Orsz. Levéltár. Liber Dignit. saecular. 40. l.

musnak nevezi, továbbá Veronai Gábor kalocsai érsek szerepel benne, a ki 1471—1478. közt uralkodott.¹⁾ A 94. számú oklevélben a pécsi káptalan Mátyás királynak adja a relatiót és a királyt »Hungariae et Bohemiae Rex«-nek nevezi, mivel pedig tudvalevőleg Mátyás a cseh királyi címet 1469. május hava után kezdte használni,²⁾ az oklevél 1469 és 1490 közt kelhetett. A 109. számú oklevélben a pécsi káptalan, Báthori István országbíró nyomozó parancsára, Mátyás magyar és cseh királynak teszi meg a jelentést, mivel pedig Báthori István 1471—1493. közt volt országbíró,³⁾ az oklevél 1471—1490. közt kelhetett. A 197. számú formula vagy költött vagy a mi valószínűbb, a benne szereplő évszám költött. Ugyanis a pécsi káptalan Mátyás királynak egy litterae praeceptorijára ugyancsak Mátyásnak jelentést tesz, mégis a formulában szerepel Báthori István országbírónak egy ítéletlevele, mely 1517-ben kelt, már pedig Báthori 1493-ban már nem volt országbíró, tehát 1517-ben nem szerepelhet mint ilyen, és 1517-ben a pécsi káptalan sem fog Mátyás királynak jelenteni, mikor már huszonekét éve Ulászló a király, az 1517-es évszám tehát a szerkesztő önkényéből jutott ide be és neki az évszám melles körülmény lévén, lerírta az oklevelet mindenben hüen. csak az évszámot költötte hozzá.

A mi a 10. és 28. számú formulákat illeti, ezekben Mátyás neve előfordul ugyan, de nem bizonyos, sőt az utóbbinál meg épen ki van zárva, hogy Mátyás uralkodása alatt keltek legyen. A 10. számúban szó van bizonyos szolgálatokról, melyeket T. de T. »post felicem aduentum serenissimi principis et domini domini Mathie dei gracia regis Hungarie etc.« ugyanezen királynak tett, ez azonban még nem bizonyít amellet, hogy az oklevél Mátyás uralkodása alatt kelt. A 28. számú formulában meg Mátyás egyenesen mint »*pridem* serenissimus princeps dominus« említették, tehát már halála után kelt.

A még hátralévő és körülbelül datálható okleveleket négy csoportba sorozhatjuk és pedig 1.) a melyek még Mátyás vagy II. Ulászló uralkodási ideje alatt keltek, 2.) a melyek feltétlenül II. Ulászló idejéből valók és ez a legnagyobb rész, 3.) a melyek Ulászló vagy már II. Lajos idejéből valók, végül 4.) a melyek kétségtelenül II. Lajos idejéből valók. Az első

¹⁾ Orsz. Levéltár. Liber Dignit. eccl. 32. 1.

²⁾ Mátyást 1469. május havában választották meg a cseh-morva katolikus rendek cseh királylyá, úgy hogy június és júliusban cseh királynak címezi magát, ld. erre nézve Teleky: Hunyadiak kora Magyarországon XI. kötetében a 381, 388—89 s kk. lapokon lévő okleveleket. Orsz. Ltár. Dl. 16879. (1469. jul. 17.) Dl. 16896. (1469 aug. 29.)

³⁾ Orsz. Levéltár. Liber Dignit. saecul. 41. 1.

csoporthoz négy oklevél tartozik, még pedig a 135. 151. 189. és 193. számú formula, mindegyikben Zsigmond (Sigismundus Ernsth de Csáktornya) pécsi püspök szerepel, kinek uralma visszanyúlik még Mátyás király idejébe, uralkodott 1473—1505. december 19-ig.¹⁾

A második csoportba tizenhét formula számítandó, ezeknek legnagyobb részében a hiteles hely rendszerint II Ulászlónak adja a relatiót, vagy pedig a király, mint »dominus noster graciosissimus« szerepel, ilyenek az 56., 58., 78., 79., 83., 91., 95., 117., 118., 141., 186., 192. számú formulák, a többinél egyéb körülmények segélyével volt lehetséges a kelet megállapítása. Így a 148. számú formula egy történeti tényt említ, mely II. Ulászló alatt történt, a szereplő személyek azonban még II. Ulászló alatt meg is haltak, ugyanis itt szó van Zsigmond pécsi püspökről, kit Ulászló mint kincstartót Dombay alkincstartóval együtt 1496-ban elfogatott és Temesváron Somi Józsa temesi főispánnal őriztetett. Az oklevél tehát 1496—1505, illetve 1501 közt kelhetett, mert Somi már 1500 szept. 29-én végrendeletet csinál,²⁾ tehát érzi közelgő halálát. A 161. és 187. számú formula kiadója, »Petrus de Laak praepositus et capitulum ecclesie Quinqueecclesiensis«, Petrus de Laak pedig 1495—1503. táján volt pécsi prépost.³⁾ A 198. számúban Zsigmond pécsi püspök szerepel és szó van a pécsváradi apát-ság bérletéről, melyhez lehet, hogy már Zsigmond püspök uralma alatt indították meg a tárgyalásokat. A 200. számú oklevél kiadója Csáki Miklós csanádi püspök és ez dönti el a formula végleges évszámát, mely 1510. *stb*-vel van jelezve. Mivel Csáki Miklós (1500-tól) 1514. májusában öletett meg a lázadó pórok által,⁴⁾ tehát ez az oklevél is még 1514. előtt kelhetett. A 203. számú oklevél kiadója Kothrár Lukács zágrábi püspök, a ki 1500—1510-ig uralkodott.⁵⁾

A harmadik csoportba négy oklevél tartozik, ezek közül egyről, a 71. számúról már fentebb szólottunk (Tolnai Máté), a többiben, a 84. 89. 213. számúban Perényi Imre nádor szerepel, a ki 1504—1519. közt hivataloskodott.⁶⁾

A negyedik csoportba csak három oklevél tartozik, a

¹⁾ Orsz. Lítár. Liber Dign. Eccl. 133. Koller: Historia eppatus Quinqueecclesiensis IV. 360. és kk.

²⁾ Dl. 30241.

³⁾ Koller I. m. IV. 473. 511.

⁴⁾ Orsz. Lítár. Liber Dign. Eccl. 73. — Tört. Tár 1904. 225. Ulászló aug.-ban már Csaholyt nevezte ki.

⁵⁾ Orsz. Lítár. Liber. Dign. Eccl. 235.

⁶⁾ Orsz. Lítár. Liber. Dign. saecul. 18. Pray: Series palatinorum XXXV. 1.

melyek közül kettőben II. Lajos a szereplő személy, t. i. a 82. és 159. számuban. A 185. számú oklevelet, Ujlaky Lőrincz »dux Bozne et *index curiae*... Lodovici regis« adja ki, ő pedig 1518 - 1524-ig volt országbíró.¹⁾

Ennyit a formulárium okleveleinek keltéről. A mi a formulák közlésében követett eljárásunkat illeti, mi legjobban szerettük volna az egész formulariumot közölni, de erre a »Tár« lapjain hely nincsen. Így és csakis így lehetett volna az összes érdekeket és szempontokat kielégíteni, mert diplomatikai és jogtörténeti szempontból valamennyi formula fontos. a chronologust főleg a datáltak érdeklik, a topographust a földrajzi vonatkozásuak stb. Mi a valóban expediált formulákat közöltük első sorban, különben pedig a legérdekesebbeket és legértékesebbeket, bármilyen szempont alá essenek azok. Közleményünket azzal az óhajjal fejezzük be, hogy legjobb volna az összes, — 1526. előtt keletkezett formulás könyveinket teljes szövegében kiadni.

Forme sub stylo quorumcunque capitulorum.

1. *Sequuntur forme sub stylo quorumcunque capitulorum et primo procuratorium ad appellandum incipit hoc modo etc.*

Kiadja a bácsi káptalan. Különb. tiszta formula.

2. *Aliud procuratorium ad appellandum est tale.*

Kiadja a bácsi káptalan. Tiszta formula.

3. *Procuratorium Monialium.*

Az apácák »in claustro beate Anne matris Marie in civitate Waradiensis . . . degentes«. Nevek, datum hiányzanak.

4. *Procuratorium infirmorum.*

Tiszta formula.

5. *Procuratorium vnius.*

Tiszta formula. Napdátum »feria quarta proxima post festum beati Laurentii martiris,« tehát szept. 5. után kelt. Évkelet nincs kitéve.

6. *Procuratorium plurium.*

Tiszta formula.

7. *Impignoratorium porcionis molendini.*

Napkelte »in festo b. Fabiani et Sebastiani martirum« jan. 20.

8. *Impignoratorium domus.*

Tiszta formula.

9. *Impignoratorium totalium porcionum possessionariarum.*

Kiadja a bácsi káptalan. Nevek és kelet kitétele nélkül.

¹⁾ Orsz. Lltár. Liber Dign. saecul. 42.

10. *Impignuratorium castrorum.*

Mátyás király neve említettik, különben tiszta formula.

11. *Impignoratoria porcionis possessionarie.*

Tiszta formula.

12. *Impignoratoria possessionis.*

»Datum feria quarta post festum beatorum Fabiani et Sebastiani martirum proxima. Anno Domini millesimo quingentesimo decimo tercio.« 1513. január 27.

13. *Impignoratoria alicuius pignoris alteri incipitur.*

Kiadja a bácsi káptalan.

14. *Impignoratoria duorum pignorum in vna possessione habitorum alteri.*

Kiadja a bácsi káptalan »in festo sancti Stephani regis« (aug. 20.); név és évkelet nélkül.

15. *Impignoratoria porcionis possessionarie.*

Tiszta formula.

16. *Impignoratoria porcionis molendinarie.*

»Datum feria sexta proxima ante festum beatorum Philippi et Jacobi apostolorum, Anno Domini millesimo 501.« 1501. ápr. 29.

17. *Fassio super accomodacione peccunie (sic!)*

Tiszta formula.

18. *Fassio de eadem cum impignoratoria.*

Tiszta formula.

19. *Fassio super debitoria obligacione.*

Tiszta formula.

20. *Arendacio molendini.*

»Clemens decanus . . . necnon Symon rector altaris.« A szóban forgó malom »in fluvio Zewy infra molendinum religiosi T. prepositi sancti Stephani prothomartiris in promontorio Varadiensi« existál.

21. *Resignacio prati.*

»Nobilis domina Elizabeth vocata.«

22. *Resignacio porcionum possessionariarum.*

Tiszta formula.

23. *Resignacio porcionum possessionariarum per fratres facta.*

Tiszta formula.

24. *Resignacio porcionis possessionarie cum satisfactione super expensis.*

Tiszta formula.

25. *Revisio etatis puerorum.*

Tiszta formula.

26. *Arendacio molendini.*

A malom »in fluvio Zewy infra possessionem Zaka vocatam« létezik, azután szó van még egy »in fluvio Crisÿ« lévő malomrészről.

27. *Resignacio vnius possessionis pro alia possessione.*

Tiszta formula,

28. *Protestatorium et prohibitorium.*

Mátyás király említettik, a ki ellen T. de T. erdélyi vajda összeesküvést támasztott, Erdély lakóival.

29. *Protestatoria ad conventum facta.*

Tiszta formula.

30. *Protestatoria super amissione literarum.*

Tiszta formula.

31. *Protestacio cum inhihicione.*

Tiszta formula.

32. *Donacio libertatis super fundum curie.*

Kiadja a kalocsai érsek. (»Nost. t. de t. miseracione diuina t. et t. ecclesiarum canonice vnitarum archiepiscopus.«)

33. *Prohibitoria porcionis possessionarie, pro dote.*

Tiszta formula.

34. *Prohibitoria facie ad faciem super occupatione porcionis possessionarie et tandem pars altera ammonet ipsum pro leuandis pecuniis, pro quibus erga ipsum titulo pignoris prefuisset.*

Tiszta formula.

35. *Protestatoria valde bona.*

Ország Mihály nádor neve kiírva, és szó van a »contra perfidissimos Bohemos hereticos« viselt háborúról.

36. *Protestatoria, ammonitoria et prohibitoria facie ad faciem.*

Tiszta formula, csak egy »Franciscus de T.« név fordul elő benne.

37. *Protestatoria quando quis, mediante regii et capituli hominibus, aliquem ammoneri faciet, super recepcione iura quartalicia eiusdem.*

Tiszta formula.

38. *Protestatoria quando quis contra aliquem iuramenta deponere haberet, sed propter seruicia regalia eo tunc interesse non posset.*

Tiszta formula.

39. *Protestatoria super redempcione possessionis.*

Tiszta formula.

40. *Protestacio quando pars aduersa vlt leuare pecuniam, et possessionem remittere, capitulo ecclesie T. facta.*

Tiszta formula.

41. *Protestacio quando quis in termino juramentalis depositionis (!)* ¹⁾ *interesse non posset propter causam regiam.*

Tiszta formula.

42. *Protestatoria et prohibitoria super occupacione alicuius possessionis.*

Tiszta formula.

43. *Prohibitoria super occupacione pignoris alicuius.*

Tiszta formula.

44. *Prohibitoria super occupacione quarte partis alicuius possessionis.*

Tiszta formula.

45. *Protestatoria et prohibitoria facie ad faciem facta.*

Tiszta formula.

46. *Clausula.*

Tiszta formula.

47. *Prohibitoria facie ad faciem.*

Tiszta formula.

48. *Protestatoria et prohibitoria.*

Tiszta formula.

49. *Protestatoria super diffinitione seu deliberacione alicuius cause.*

Hivatkozás »serenissimi principis Domini Mathie dei gracia regis Hungarie etc.« egy litterae preceptorijára.

50. *Quando aliquis non potest, personaliter adesse in solutione homagii.*

Tiszta formula.

51. *Quando aliqui sese mutuo expeditos committunt.*

Tiszta formula.

52. *Quando quis in sententia capitali convictus fuerit et tandem concordant.*

Tiszta formula.

53. *Quando aliquis sententiam incurrit capitalem et pro redempcione capitis sui donat possessionem vel alia bona sua.*

Tiszta formula.

54. *Quando aliquis pro aliqua solutione non soluta obligat porciones suas possessionarias aut alia bona in pignus.*

Tiszta formula.

55. *Quando quis conuincit in facto potencie et tandem concordant.*

»Comes Ladislaus, iudex regius« szerepel.

56. *Prorogatoria juramentalis deposicionis ex mandato regio.*

»Wladislaus rex«-(II.)nek jelent a hiteles hely.

¹⁾ Hibásan *deposicionis helyett.*

57. *Alia prorogatoria juramentalis deposicionis.*

»Princeps Mathias, comitatus Byhariensis« szerepelnek benne.

58. *Alia prorogatoria juramentalis deposicionis.*

»Wladislaus Hungarie et Bohemie etc. rex«-nek jelent a hiteles hely.

59. *Quando quis deberet juramenta deponere et superinde habebit literas domini regis graciosas et pars aduersa postulat paria literarum.*

»Wladislaus dei gracia Hungarie et Bohemie etc. rex«-nek jelent a hiteles hely.

60. *Prorogatoria cause per formam arbitratiue deposicionis factam.*

Tiszta formula.

61. *Alia prorogatoria arbitrionalis et juramentalis deposicionis.*

Tiszta formula.

62. *Prorogatoria cause per modum arbitratiue deposicionis.*

Kiadja a bácsi káptalan. »Paulus filius T. de T.« név fordul elő benne.

63. *Prorogatoria solucionis de vno termino ad alium facta.*

Tiszta formula.

64. *Prorogatoria cause.*

Tiszta formula.

65. *Alia prorogatoria cause per arbitros fiende.*

Tiszta formula.

66. *Prorogatoria juramentalis deposicionis de duobus terminis ad tercium.*

Tiszta formula.

67. *Prorogatoria bona super exhibicione instrumentali facta.*

»Quintodecimo die festi Epiphaniarum Domini proxime venturi« kell a felek által választott bírák előtt megjelenni.

68. *Obligatoria super solucione boum.*

Tiszta formula.

69. *Alia obligatoria super solucione pecuniaria.*

»Cantor de Zaard« szerepel benne.

70. *Obligatoria super solucione dotis et rerum parafernalium.*

Tiszta formula.

71. *Quittacionis absolucio super abduccione jobagionum ac interempcione et sanguinum effusione familiarum et certarum injuriarum irrogatarum.*

Nos capitulum ecclesie Quinqueecclesiensis. Memor. com. p. presentes. Quod nobilis T. de T. coram nobis personaliter constitutus, sponte et libere confessus est in hunc modum. Quod quamuis alias ipse rationi minusiuste et indebite abductionis jobagionum suorum in possessione sua Tharda vocata in comitatu de Baranya existente commorancium, per officiales reverendi domini Matthei Sancti Martini etc. *arendatarii scilicet abbacie Sexardiensis in oppido eiusdem abbacie Lasko vocato* constitutos facte aliorum etiam nonnullorum actuum potenciariorum per dictos officiales tam praefati domini Matthei abbatis quam etiam aliorum arendatorum et possessorum eiusdem Abbacie perpetratorum conuentum eiusdem ecclesie Sexardiensis in presenciam comitum et vicecomitum ac iudicium nobilium dicti comitatus de Baranya conuenerit tamen nunc compositione et complacacione multorum proborum viro- rum idem T. de T. memoratum Mattheum Abbatem ac conuentum eiusdem ecclesie Sexardiensis necnon vniuersos officiales et familiares eorum super vniuersis causis dampnis, iniuriis, actibus potenciaris, jobagionum abductionibus, familiarum interempcionibus et sanguinum effusionibus generaliter vero quorumlibet malorum generibus quocumque nomine appellatis vsque ad hec tempora per eosdem et eorum praedecessorum qualitercunque vbicunque et per quemcunque modum factis illatis et perpetratis quitos expeditos satisfactos et modis omnibus absolutos reddidisset et comisisset, immo reddidit et commisit coram nobis harum nostrarum vigore et testimonio literarum mediante etc.

Formularium 32—33. oldal.

72. *Collacio seu donacio cuiusdam molendini ad quoddam cum vna missa votiva singulis in septimanis dicenda absque praetermissione.*

Nos capitulum eccl. Quinqueecclesiensis ad vniuersorum tam presentium quam futurorum harum serie volumus deu- nire noticiam. Quod egregius Ladislaus Ewsy de Wywasar oneribus et quibuslibet grauaminibus dominarum Elizabeth uxoris ac Katherine filie et alterius Katherine sororis suarum necnon Anne filie pefate domine Katherine sororis sue in subscriptis super se assumendo coram nobis personaliter constitutus sponte et libere confessus est retulitque in hunc modum. Quod ipse ob illam spem et singularem deuocionem, quam ipse in beatissima Elena regina in cuius honorem altare in capella sancti Andree Apostoli ad latas dicte ecclesie nostre Quinqueecclesiensi fundata dinoscitur fore extractum gerit et cuius precibus in celibus se confoneti sperat, quoddam molen- dinum suum Djosmalom vocatum iam semiplene desertum in

territorio oppidi Pechwaradiensis in fluuio videlicet possessionis Warkon decurrenti, inter Septher prouidi T. de T. praefati conuentus Pechwaradiensis molendina vocata omnino in comitatu de Baronya situm existentem et habitum praefato altari cum omnibus suis vtilitatibus et pertinenciis quibuslibet ad idem molendinum de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus discreto Andree presbitero Zakmary dicto pronunc rectori altaris et per eum rectoribus eiusdem in posterum fiendis vniuersis ad vsum eorundem in perpetuum elemosinam dedisset donasset et applicasset, immo dedit donauit et applicauit iure perhennali et irreuocabiliter vtendum tenendum possidendum pariter et habendum coram nobis tali modo, quod idem Andreas presbiter et rectores eiusdem altaris imposterum constituti singulis septimanis perpetuis futurorum temporibus vnam missam ad honorem sancti Ladislai regis ac pro sua suorumque parentum et consanguineorum suorum tam uiuentium, quam ex hac luce decessorum amabilium in dicta capella celebrare debeant et teneantur, nunquam ipsam missam postmittendo. Assumpmens eciam idem Ladislaus Ewsy eundem Andream presbiterum et per consequens omnes altaristas altaris sancti Elene sibi succedendo in pacifico dominio praescripti molendini contra quoslibet legitimos impetitores causidicos et actores tueri protegere et conseruare propriis suis laboribus et expensis, in cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes literas nostras eidem Andree presbitero moderno rectori eiusdem altaris, consequenterque successoribus suis iurium suorum ad cautelam duximus dandas etc.

Formularium 33—34. oldal.

73. *Inhibicio per optima.*

Nos capitulum ecclesie Quinqueecclesiensis Memor. com. p. pntes. Quod nobilis Valentinus Porkolab de Jagycza in personis nobilium domine Margarethe consortis sue filie videlicet condam Michaelis de Malom, ex nobili domina Dorothea relicta eiusdem condam Michaelis Malomy, filia videlicet olim Georgii de Mothyczna progenitae ac Stephani et Johannis filiorum dicte domine Dorothee nostram personaliter veniendo in presenciam, nobilem Ladislaum de Bodmer a venditione permutacione sew quauis alienacione cuiusdam sessionis jobagionalis dictorum protestancium in possessione Zerek vocata in comitatu de Baronya existentis habite, que scilicet apud ipsum titulo pignoris haberetur, item quarundam viginti sex iugerum terrarum arabilium, quarum quattuor decim penes fluuium Meleg vocatum, ex opposito curie nobilitaris eorundem protestancium in dicta possessione T. habite, quasi a parte occidentali, ac duodecim earundem terrarum arabilium penes

siluam Erdewelwewl uocatam, a parte meridionali adiacerent, que finibus suis ad terras arabiles T. et T. diuenterentur, omnino in territorio dicte possessionis T. uocate existentes, item nobilem Thomam de Mathiczna alios eciam uniuersos et quoslibet ab empzione aut concambiali permutacione ad se recepcione sew alios quouis quesito sub colore sibiipsis usurpacione et appropriacione seque in dominium earundem introuissione vsufructuunque et quarumlibet utilitatum eorum percepcione sew percipifacione quomodolibet iam fatis uel fiendis prohibuit contradicendo et contradixit inhibendo publica et manifeste coram nobis testimonio presencium mediante.

Formularium 34. oldal.

74. *Concambialis permutacio.*

»Nobilis Michael Berký de T., . . . ac Albertus similiter Berky de eadem«.

75. *Libertas a capitulo jobagionibus.*

Tiszta formula.

76. *Protestatoria cum prohibicione simul.*

»Barbara . . . filia T. d. T.« et Mathias et Ursula filii T. de T.

77. *Expeditoria super certis differentiis ac concambialis permutacio sibipsis uicissim facta cum suscepcione onerum in semetipsas.*

Tiszta formula.

78. *Expeditoria de non molestando euocatos in curiam regiam ob contradiccionis statucionem.*

»Wladislaus dei gracia rex Hungarie et Bohemie.«

»Datum in festo beatorum Petri et Pauli apostolorum« iun. 29.

79. *Statucionis contradiccionisque et euocacionis relacio.*

Serenissimo principi et domino domino Wladislao dei gr. Hungarie et Bohemie etc. regi . . . capitulum ecclesie Bachiensis oracionum . . . A káptalan jelenti, hogy a »pro parte nobilis Anthonii de Zalancz castellani castris Bachiensis« számára szóló iktatási parancsot megkapván az iktatásra Wezzel György kir. emberrel »nostrum hominem uidelicet discretum Blasium presbiterum rectorem altaris sancti Georgii martiris in dicta ecclesia nostra cathedralis constructi« küldi ki. Ezek Gergely pápa napja utáni negyed napon Keménd-Wárallya és Zekerdén Baranya megyében fekvő birtokokhoz érkezvén, Keméndi Gáspár a beiktatásnak ellene mondott, mire őt Szt. György nap oktavájára a király elé idézték.

Formularium 37. oldal.

80. *Ob zelum maritalis affectus constitucio uiri per uxorem suam in bonis suis in perpetuum heredem ad ualorem florenorum tot.*

Quod generosa domina Martha relicta condam Ladislai Zalanczy de Zenththamas, nunc vero consors egregii T. de T. onera et quelibet grauamina T. et T. filiorum suorum in subscriptis in se ipsam assumptendo, coram nobis personaliter constituta est confessa sponte in hunc modum. Quomodo ipsa ob zelum et amorem maritalis affectus, quem erga ipsum T. de T. maritum suum gereret et haberet de omnium bonorum suorum et hereditatum hic in ciuitate T. praefata et alias extra eandem ciuitatem vbicunque in hoc regno Hungariae habitorum et existentium, eundem maritum Horvath, dominum scilicet vt praefertur et maritum suum vsque ad valorem trecentorum florenorum auri perpetuum heredem et possessorem constituit, ita tamen et tali condicione adiecta, quod quamdiu Dei nutu, more et affectione conjugali in hac vita insimul vixerint, eadem domina Martha vnacum filiis suis eadem bona libere et pacifice possideant et si ipsam dominam Martham ex hac luce migrare contigerit, ipseque Martinus Horvath aliam sibi in coniugem copulauerit mulierem, extunc heredibus ex illa procreandis nullum jus in huiusmodi bonis suis succedat, hoc eciam per expressum declarato, quod si ex praefato marito suo T. vocato dicta domina Martha heredem solacio fuerit gauisa, extunc praefata bona ad vallorem dictorum trecentorum florenorum, iure perpetuo in eosdem heredes condescendat et deuolui possint atque valeant. Harum nostrarum vigore et testimonio literarum mediante. Datum in festo etc.

Formularium 38. oldal.

81. Recompensacio consorti pro beneficiis impensis.

Quod egregius T. de T. coram nobis personaliter constitutus, sponte est confessus in hunc modum. Quomodo ipse nollens inemor esse beneficiorum T. vocate consortis sue super eo, quod ipsa eundem in bonis suis in hoc regno Hungariae existentibus et habitis perpetuum heredem et possessorem constituisset, eandem dominam T. vocatam consortem suam ac T. et T. filios eiusdem ex nobili condam T. de T. procreatos omnium hereditatum suarum tam in hoc regno Hungariae existentium, quam extra perpetuos heredes et possessores constituisset, immo constituit coram nobis harum nostrarum vigore et testimonio literarum mediante. Datum in festo beatorum Petri et Pauli apostolorum (junius 29.) Anno domini 1512. etc.

Formularium 38. oldal.

82. Relacio super examinatione testium.

A relatiót a bácsi káptalan teszi II. Lajos királynak.

83. Expeditoria super relaxatione iuramenti facta.

Kiadja a bácsi káptalan, említve van benne II. Ulászló király.

84. *Relacio super deposicione juramenti.*

» . . . domino Emerico de Peren, comite perpetuo comitatus Abawýwariensis, regni Hungarie palatino et judici Comanorum . . .« teszi a jelentést a bácsi káptalan.

85. *Expeditoria super deposicione juramenti.*

Kiadja a bácsi káptalan.

86. *Collacio molendini fratribus cum omnibus juribus ad eum pertinentibus.*

»Blasius archidiaconus de Walko« malmot adományoz »fratribus ordinis heremitarum sancti Pauli in clauastro sancti Jacobi, in promonthorio appellato fundato degentibus . . .«

87. *Reambulacionis, estimacionis, occupacionis, deputacionis et assignacionis relacio pro homagio.*

A jelentést a bácsi káptalan teszi, a hites emberek »in festo beatorum Philippi et Jacobi apostolorum« (máj. 1.) szállnak ki a helyszinén.

88. *Contentacio alicuius mulieris de bonis et iuribus possessionariis mariti sui pro dote et rebus parafernalibus peccuniaria solucione facta.*

Kiadja a bácsi káptalan.

89. *Remissio porcionum possessionariarum ad fidem humanitatemque promissa.*

Quod T. de T. et T. de T. nostram personaliter veniendo in presenciam sunt confessi sponte et retulerunt in hunc modum. Quod ipsi totales porciones et iura possessionaria T. de T. et T. de T. in possessionibus T. et T. in Zemplieniensi T. T. et T. in de Berek T. ac T. in de Zabowch T. T. T. et T. in Bihoriensi comitatibus existentes habitas spectabilem et magnificum dominum Emericum de Peren, Regni Hungarie palatinum etc. jure sanguinis tangentes et concernentes iuxta concordiam cum eodem racione earundem porcionum possessionariarum coram nobis factam et initam in aliisque literis nostris composicionalibus superinde confectis specificatam sine omni occasione et difficultate simulcum cunctis earum vtilitatibus et pertinenciis quibuslibet ad easdem de jure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus eidem domino palatino remittere et ad manus eiusdem vel hominis sui per eundem ad id et alias ad occupacionem earundem mittendo consignare promisissent immo promiserunt coram nobis *sub fide christiana honore et humanitate eorum mediate, etc.* (az eredetiben aláhúzva.)

Formularium 42. oldal.

90. *Perpetuacio cuiusdam vinee et terrarum arabiliium.*

Nos Capitulum ecclesie Bachiensis. Memor. com. p. pntes. Quod nobiles Johannes ac Clemens et Ambrosius Horhy dicte

de Ibafalwa, onera et quelibet grauamina Michaelis similiter Horhy fratris carnalis ac aliorum omnium et singulorum fratrum proximorum et consanguineorum ipsorum, quos presens tangeret vel in futurum tangere posset, negocium in infra-scriptis penitus super se assumptendo, coram nobis personaliter constituti, quandam vnam particulam vnus vinee ipsorum, que in territorio et promontorio dicte possessionis Ibafalwa super siluam Basthya existeret, quaquidem particula de vinea nobilis Anthonii Nagh de iamfata Ibafalwa olim excisa fuisset. Cui ab oriente terre arabiles ad duo jugera se extendentes, dictorum venditorum, meredionali similiter terre arabiles, ad duo jugera se extendentes, praefatorum Johannis, Clementis et Ambrosii Horhy, occidente vinea Bartholomei Orbay, ab aquilonali siquidem plagis vinea nobilitaris Georgii Thar de Nyerled contigue asseruntur vicinari, cum praedictis iugeris quattuor terrarum arabilium penes dictam vineam in comitatu de Baronya existentem et adiacentem. Simulcum cunctis vtilitatibus et pertinentiis quibuslibet ad praefatos vineam et terras arabiles de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus annotato nobili Bartholomeo et domine Anne consorti puellisque Margarethe et Katherine filiabus suis ipsorumque heredibus et posteritatibus vtriusque sexus vniuersis pro quattuordecim florenis auri puri vt dixerunt plene prius leuatis et persolutis dedissent vendidissent et perpetuassent, nullum ius nullamue iuris et domini proprietatem sibipsis in eidem et eisdem reseruando, sed totum et omne ius, omnemque iuris et domini proprietatem in praefatos Anthonium Nagh et dominam Annam ac Margaretham Katherinam filias eorum ipsorumque heredes vniuersos transtulissent prout transtulerunt pleno iure coram nobis, harum nostrarum vigore et testimonio literarum mediante. Datum in festo beati Jacobi apostoli (jul. 25.) Anno domini Millesimo etc.

Formularium 43. oldal.

91. *Relacio inquisicionis simplicis.*

A hácsi káptalan jelent II. Ulászló királynak.

92. *Protestatoria cum inhibitione.*

Quod nobilis domina Potenciana de Kethag relicta condam Stephani Posgay, nunc vero Blasii Horváth consors in sua ac Georgii et Benedicti filiorum, necnon Margarethe Katherineque filiarum suarum nominibus et impersonis nostram personaliter veniendo in presenciam nobis per modum protestacionis et inhibitionis significare curauit in hunc modum, quomodo ipse agnouisset et reuera percepisset, quod nobilis Johannes Bende de Kapolna, vniuersas porciones possessionarias condam domine Anne consortis sue et sororis ipsius pro-

testantis in possessionibus Olchard, Waskapw et Ketheg vocatis, in comitatu de Baranya existentes habitas ipsos eiam protestantes certo iuris titulo concernentes vendere et ab eisdem alienare niteretur in praeiudicium et dampnum annotatorum protestancium valdeingens factaque huiusmodi protestacione, memorata domina Potenciana in sua ac praescriptorum filiorum et filiarum suorum nominibus annotatum Johannem Bende a vendicione impignoracione vsurpacione et quauis alienacione dictarum porcionum possessionariarum ac aliorum bonorum ipsius condam domine Anne vbicunque in hoc regno Hungarie habitorum alios eiam vniuersos ab empcione, occupatione detencione et sibipsis statuifaccione aut quouis quesito sub colore se in dominium eorundem introuisione vsufruitumque et quarumlibet vtilitatum percepcione sew percipifaccione executorem vero praelibate domine Anne sororis sue a vendicione et dispensacione aliquorum bonorum suorum tanquam irritate et inoficiose testatorum iam forte factis vel fiendis prohibuit contradicendo et contradixit inhiendo publice et manifeste coram nobis, harum nostrarum vigore et testimonio presencium mediante. Datum feria quarta etc.

Formularium 45. oldal.

93. *Reuocacio contradiccionis statucionis coram capitulo facta.*

Szereplő személyek, Mátyás király. (serenissimi principis *Mattei* dei gracia regis Hungarie) és Gábor kalocsai érsek, Sigismundus de T. frater eiusdem.

94. *Relacio ad euocacionem breuem cum inquisicione et amonicione.*

»Serenissimo principi et domino domino Mathie D. gr. regi Hungarie et *Bohemie* etc. jelent a »Capitulum ecclesie Q. (inque ecclesiensis), a királyi és káptalani emberek »feria tercia proxima post dominicam misericordia Domini« szállnak ki »in comitatu Bachiensis«.

95. *Fassio arbitrorum ad literas regias super arbitratiua dispositione ipsorum facta.*

A bácsi káptalan II. Ulászló király parancsára. Pethe László és Mátyás és fivérük Péter pap, másrészt Jano alias Mýhálffy János közt folyó perben, melynek tárgya bizonyos Bács megyében fekvő birtokok »in festo transfigurationis Domini proximo preterito« T. T. T. nemesek vallomást tesznek. A bírák Fábían pap birtokán szállnak ki.

96. *Libertas a capitulo jobagionibus, siue wojnicis et seruicia consueta adhibeant, concessa.*

Nos capitulum ecclesie Quinqueecclesiensis, memorie commendamus per presentes, quod jobagiones siue *prediales* ecclesie

nostre in Eghzasabel commorantes nostram personaliter accedendo in presenciam, nobis humiliter supplicare curauerunt in hunc modum. Quomodo ipsi ab antiquis temporibus a solutione nonarum frugum et omnium bladorum sed et vinorum de vineis ipsorum in promontorio sew territorio Nemeshegh existentibus ac terragiorum exemptis duntaxat septem iugeribus arabilibus semper exempti fuissent atque supportati. igitur nos eciam ipsos eisdem libertatibus tenere et perfrui literis quoque hanc ipsam libertatem confirmare graciose dignemur, vnde nos matura deliberacione praehabita huiusmodi supplicacionibus ipsorum ea racione vt cetero locupleciores et in rebus acquirendis magis auidi diligencioresque reddantur, fauorabiliter inclinati, ex gracia nostra praerogatiua ipsis jobagionibus siue praedialibus nostris anuimus vt sicuti hucusque a solutione nonarum frugum et omnium bladorum ac vineorum de vineis ipsorum in Nemeshegh adiacentibus et plantatis et terragiorum exempti fuissent, ita de cetero eciam, exceptis vt praemittitur septem iugeribus ac quinque sessionibus ac earum inhabitatoribus, supportati habeantur et liberi, ea tamen condicione, vt quemadmodum hactenus racione tante libertatis eorum incumbentur ad necessitatem nostram et ecclesie nostre prosequendo parati fuissent semper et prompti. ita et deinceps ad simplicem solum requisicionem et nunciacionem nostram per singula capita ipsorum parati esse debeant et teneantur alias presentes literas nostras ipsis in nullo volumus suffragari, harum nostrarum vigore et testimonio literarum mediante. Datum feria secunda proxima, ante festum etc.

Formularium 48. oldal.

97. *Prohibitoria.*

Nos capitulum ecclesie Quinqueecclesiensis, memor. com. p. p. Quod nobiles Johannes de Bagotha ac Georgius Beke, de Gere de ipsorum ac nobilium domine Dorothee consortis et Vinceny ac Benedicti filiorum eiusdem Johannis Bagothay necnon Anthonii filii et puelle Margarethe filie ac Stephani Johannis Pauli et Gregorii similiter Beke fratrum suorum carnalium, item Baltasaris et Siluestri filiorum condam domine Cristine filie olim Thome de dicta Gere nominibus et personis nostram personaliter veniendo in presenciam per modum protestacionis et inhibicionis nobis significare curarunt in hunc modum, quod prout ipsi protestando percepissent et reuera intellexissent, nobiles Johannes Wyzlay de Baronyawyzlo ac Mattheus Hwzar de Zolga-Zenth-Ersebeth totales porciones ipsorum possessionarias in eadem sessione Baronyawyzlo ac praedio Domboru vocatis in comitatu de Baronya existentes habitas, egregio Johanni Byka de Theremhegh vendere et ab

eisdem protestantibus alienare vellent et niterentur in praeiudicium et dampnum ipsorum protestantium valdemagnum quamuis dicte porciones possessionarie ipsos protestantes vt dixerunt et neminem alium tam perpetue empcionis quam alterius cuiusvis iuris titulo rite et legitime concernerent, vnde facta huiusmodi protestacione, praelibati Johannes Bagothay et Georgius Beke in eorum et aliorum quorum supra nominibus et personis memoratos Johannem Wýzlaý et Matteum Hwzar a vendicione et quo uis alienacione dictarum prosessionariarum praetactum vero Johannem Byka et alios quoslibet ab empcione occupacione detencione et quauis quesito sub colore se in dominium earum intromissione vsufructuumque et quarumlibet vtilitatum earundem percepcione sew percipifacione quomodolibet iam factis vel fiendis prohibuerunt contradicendo et contradixerunt inhiendo publice et manifeste coram nobis, harum nostrarum vigore et testimonio literarum mediante. Datum feria sexta proxima post festum beatorum Fabiani et Sebastiani martiris, Anno Domino millesimo' quingentesimo 12. (1512. jan. 23.)

Formularium 49. oldal.

98. *Perpetuacio vinee per aliquem cetum facta.*

Nos capitulum ecclesie Bachiensis, memor. commendamus p. prntes. Quod prouidi T. et T. Quinqueecclesiis commorantes, decani tocus cetus siue confraternitatis beate Marie virginis, *ulgariter Tharsagehe nuncupati* de dicta ciuitate Quinqueecclesiensi, nostram personaliter veniendo in presenciam, confessi sunt sponte in hunc modum. Quomodo ipsi matura deliberacione tocus cetus siue confraternitatis ipsorum ad infrascripta prehabita, quandam vineam eiusdem confraternitatis in promontorio possessionis Kezyw vocate adiacentem et plantatam que alias venerabilis condam T. de T. lectoris canonici Quinqueecclesiensis praefuisset, cui ab orientali via publica, a meridionali meta cuiusdam silue possessionis Kezyw, ab occidentali certe terre arabiles, ab aquilonali vero partibus terra communis vicinaretur, simulcum cunctis suis vtilitatibus et pertinenciis quibuslibet circumspecto Andree Kys alias Bolthos dicto in dicta ciuitate Quinqueecclesiensi commoranti ac Johanni filio eiusdem heredibusque et posteritatibus ipsorum vniuersis pro quinquaginta florenis auri ab eodem vt dixerunt lenatis iam et receptis, dedissent vendidissent et perpetuassent. immo dederunt, vendiderunt et perpetuarunt coram nobis, nemine contradicente. testimonio presencium mediante. Datum etc.

Formularium 50. oldal.

99. *Alia perpetuacio.*

Nos capitulum ecclesie Quinqueecclesiensis, memor. commendans per presentes. Quod nobiles T. et T. filii condam T. de T. coram nobis personaliter constituti sponte et libere confessi sunt in hunc modum. Quomodo ipsi pro quibusdam ipsorum necessitatibus euitandis, directas et equales duas partes quarundam octo jugerum terrarum arabilium, in territorio possessionis Wewlghes vocate in comitatu Quinqueecclesiensis existentes adiacentes, ipsos vt dixerunt omnis iuris titulo concernentes, quibus ab oriente fenetum pertinens ad easdem, a meredionali terre arabiles filiarum condam T. de T., a septentrionali silua Haserdew vocata ad possessionem Kekenyes vocatam pertinentem ab occidentali vero plagis similiter terre arabiles nobilis Dionisii Palfy de iamdicta T. vicinarentur, nobilibus T. de T. et domine T. consorti eiusdem hereditibusque et posteritatibus eorum vniuersis pro octo florenis ab eisdem vt dixerunt iam leuatis et receptis dedissent vendidissent, et perpetuasent immo dederunt vendiderunt et perpetuarunt coram nobis dominio earundem renuncciando, testimonio presentium mediante. Datum feria tertia proxima etc.

Formularium 50. oldal.

100. *Accomodacio peccunie sub spe mutue restitutionis cum condicionibus.*

Kiadja a bácsi káptalan.

101. *Adiudicatoria per capitulum.*

Nos capitulum ecclesie Q[uinqueecclesiensis] M. C. etc. Quod nos feria tertia proxima post festum beati Gregorii pape proxime preteritum iuxta consuetudine ecclesie nostre ad sacristiam nostram capitulariter convenissemus, prouidus T. jobagio noster de T. nostram veniendo in presenciam, contra venerabilem dominum Johannem de eadem T. arcium liberalium magistrum, archidiaconum de Regen, socium et concanonicum nostrum in medio nostri personaliter repertum, proposuit eo modo. Quomodo ipse quandam vineam condam Valentini Warga T. vocatam in promontorio eiusdem possessionis nostre T. habitam, a condam T. fratre dicti magistri T. carnali recaptiuasset et iuridice lucratus fuisset coram communitate plebum loci eiusdem possessionis nostre T. reobtinuisset, quam scilicet vineam tandem annotatus T. et praefatus dominus T. archidiaconus, frater eiusdem vsque ad hec tempora potencialiter tenuissent et vsi fuissent et hoc ipse cum testibus efficacibus in termino per nos sibi deputando coram nobis conprobari posse asserebat. Quo audito annotatus dominus T. archidiaconus respondit ex aduerso, quod ipse praescriptam vineam simulcum fratre suo T. amultis temporibus retroactis pacifice possedisset et nunquam ratione eiusdem vinee aliqualis mota

fuisset, quibus auditis, nos adiudicandum commiseramus eomodo, quod praefatus T. praedicta sua allegata quintodecimo die imediate sequendo coram nobis comprobare deberet, quo termino adueniendo, idem T. in produccione et deposicione suorum testium penitus et omnino defecit, ideo nos eandem vineam annotato domino T. archidiacono, necnon heredibus dicti condam T. fratris sui commisimus pacifice possidendam tenendam pariter et habendam. In cuius rei testimonium presentes literas nostras adiudicatorias eidem domino T. archidiacono duximus concedendas. Datum etc.

Formularium 52. oldal.

102. *Virtute executoriali perpetuacio.*

»Capitl. eccl. Q[uinqueecclesiensis.]« Pécs város plébánosa szerepel, neve nincs kitéve.

103. *Adiudicatoria per capitulum.*

Tiszta formula.

104. *Concambialis permutacio optima.*

Tiszta formula.

105. *Fassio executoria.*

Tiszta formula.

106. *Protestacio cum inihibicione.*

Nos etc. Quod religiosus frater Petrus de Pechwaradino, prior conuentus fratrum praedicatorum in claustro Sancti Thome martiris in ciuitate Quinqueecclesiensi fundato degens, pro se et pro toto conuentu coram nobis personaliter constitutus, per modum protestacionis et inihibicionis significare curauit in hunc modum, quod sicuti ipse reuera percepisset, reuerendus pater, frater Mattheus Archiabbas sacri montis Pammonie, ordinis sancti Benedicti, abbatis ac conuentus monasterii Pechwaradiensis, necnon circumspectus Martinus Bolthos inhabitator ciuitatis Q(ingueecclesiensis) ac eciam Georgius literatus de Bosok quoddam molendium ipsorum fratrum protestancium in territorio possessionis Naghhethen in fluuio¹⁾ iuxta eandem possessionem decurrendo inter molendina fratrum ordinis sancti Benedicti de Zenthlazlo in comitatu de Baronya existentem habitum unacum curia ad idem molendinum pertinente, quod videlicet molendinum alias prouidus condam Blasius de eadem Naghhethen ipsis fratribus in perpetuam dedisset et contulisset elemosinam, a manibus eorundem fratrum protestancium excipere occupare et pro se praeter omnem viam iuris tenere et conseruare ac a praefato claustro sancti Thome et fratribus protestantibus alienare vellent et niterentur in praeiudicium et dampnum praefati claustri et dic-

¹⁾ Az eredetiben: »fluio«.

torum fratrum valde magnum, facta itaque huiusmodi protectione idem frater Petrus prior suo ac tocius conuentus sancti Thome martiris praedicti nominibus, memoratos dominum Mattheum Archiabbatem necnon Martinum Bolthos ac Gregorium literatum de Bosok alios eciam quoslibet ab occupacione detencione conseruacione seque ipsos quouis quesito sub colore in dominium eorundem molendini et curie intromissione vsufructuumque et quarumlibet vtilitatum percipcione sew percipifaccione quomodolibet factis iam vel fiendis inhiuit contradicendo et contradixit inhiendo publice et manifeste coram nobis harum nostrarum vigore et testimonio literarum mediante.

Formularium 56. oldal.

107. *Procuratoria ad petitionem pro audienda fassione.*
Tiszta formula.

108. *Prohibicio a vendicione cuiusdam castri et quarundam porcionum possessionariarum.*

Baranya megye szerepel benne.

109. *Inquisicionis euocacionis et insinuacionis relacio.*

Serenissimo principi domino Mathei dei gracia regi Hungarie Bohemie et Dalmacie etc. Capitulum ecclesie Quinqueecclesiensis oracionum suffragia in domino deuotarum perpetua cum fidelitate. Vestra nouerit serenitas, nos literas spectabilis et magnifici domini Stephani de Bathor, iudicis curie eiusdem vestre serenitatis nobis amicabilem directas recepisse in hec verba. Amicis suis reuerendis etc. Vnde nos amicabilem petitionibus ipsius domini comitis Stephani de Bathor satisfacere volentes, vt tenemur, vnacum praenotato T. homine vestre serenitatis in praescriptis literis eiusdem domini comitis Stephani inter alios nominatum conscripto, nostrum hominem videlicet honorabilem magistrum T. de T. socium et concanonicum nostrum ad praemissa fideliter peragendo nostro pro testimonio fidedignum duximus destinando, qui tandem exinde ad nos reuersi nobis eomodo retulerunt, quomodo ipsi in festo sancti Johannis bapstiste (jun 24.?) proxime praeterito in comitatu de Baronya simul procedendo, ab omnibus quibus decens et opportunum fuisset palam et occulte diligenter inquirendo omnia praemissa et quouis praemissorum singula sic et eomodo facta et perpetrata fuisse rescuissent, prout dicto domino comiti Stephano dictum extitisset et quemadmodum literarum eiusdem plenius in se contineret praescriptarum. Vnde facta huiusmodi inquisicione eodem die idem homo vestre serenitatis dicto nostro testimonio presente, praefatos T. et. T. de porcione ipsorum possessionariarum in possessione T. vocata in dicto comitatu de T. existente habita, coram prouido T. joba-

gione eorum ibidem commorante ad octauas festi beati Jacobi apostoli (aug. 1.) nunc venturi vestre serenitatis euocassent in presenciam, rationem de praemissis reddituros efficacem, praedictos eciam jobagiones eorum eisdem statuere committendo, litis pendentia si qua foret inter ipsos non obstante, insinuando ibidem eisdem, vt siue ipsi octauis in praedictis coram vestra serenitate compareant, dictosque earum jobagiones eisdem statuere commissos statuunt siue non. eadem ad partis comparentem instancia, id faciet in praemissis quod iuri videbitur expedire. Datum octauo die diei inquisitionis euocacionis et insinuacionis praemissarum. Anno domini supradicto.

Formularium 59. oldal.

110. Relacio sentencie quando fit repulsio.

II. Ulászlónak jelent a pécsi káptalan.

111. Concambialis permutacio sibipsis vicissim facta.

Nos capitulum ecclesie Quinqueecclesiensis. Memorie commendamus per presentes. Quod nobiles Dionisius Desew de Harazthy ab vna ac Stephanus et Petrus Abranfalwy, partibus ab altera, idem eciam Dionisius Anthonii et Georgii fratrum carnalium natu minorum ac Gregorii, Ladislai et Johannis filiorum praefati, vero Stephanus et Petrus Cristine et Margarethe sororum ipsorum ac idem Stephanus Margarethe filie et Francisci filii suorum, onera et quelibet grauamina in subscriptis super se assumendo coram nobis personaliter constituti sponte et libere confessi sunt in hunc modum, quomodo ipsi matura deliberacione inter se prehabita, talem fecissent permutacionem concambialem perpetuo duraturam. Quod primo idem Dionisius vnā integram sessionem in qua alias Georgius Jando habitasset, in eadem Harazthy omnino in comitatu de Baronya existentem habitam, cui ab oriente et occidente via publica, a meredionali vero Nicolai Fejér et ab australi siquidem plagis Anthonii Desew sessiones contigue dicuntur vicinari, ac vnum iuger terre arabilis, cui ab orientali Zenthdyenes fewlde vocata, ab aquilonali vero plagis via publica contigue asseruntur vicinari, vnacum sexaginta quinque denariis demptis suis vtilitatibus et pertinenciis quibuslibet, prefato Stephano et Petro ac Cristine et Margarethe sororibus carnalibus eorundem ipsorumque heredibus et posteritatibus vniuersis dedisset permutasset et ascripsisset, imo dedit permutauit et imperpetuum ascripsit coram nobis, econuerso vero memorati Stephanus et Petrus cuiusdam fundicurie directam et equalem partem in eadem possessione Harazthy in praefato comitatu de Baronya existentem habitam, cui ab oriente sessio Petri Thynodii, meredionali via publica, australi siquidem plagis, quedam silua Dereskerden vocata contigue asseruntur

vicinari, deinde duas partes cuiusdam sessionis, quas alias Vrbanus Kalmar inhabitasset, que eosdem Stephanum et Petrum iure hereditario concernent, demptis similiter suis vtilitatibus et pertinenciis quibuslibet, praefato Dionisio Desew, Anthonio et Georgio fratribus eiusdem heredibusque et posteritatibus ipsorum vniuersis modo simili dedissent et permu-
tassent immo dederunt et permutarunt iure perpetuo tenendum possidendum pariter et habendum coram nobis assumptendo, nichilominus ante partes sese mutuo in pacifico dominio praescriptarum sessionum, contra quoslibet legitimos impetitores causidicos et actores tueri protegere et defensare propriis ipsorum laboribus et expensis, si id non facerent aut praescriptam permutacionem quoquomodo infringerent extunc eodem partes ad praescripta sua bona, sew sessiones priores condescendo et sibipsis occupando, solum vigore presencium plenam et omnimodam habeant potestatis facultatem, harum nostrarum vigore et testimonio literarum mediante, saluis nostris et ecclesie nostre iuribus semper permanendo. Datum in festo beati Stephani regis (aug. 20) Anno etc.

Formularium 61. oldal.

112. Compositio inter partes. racione quorundam akonum cum certis condicionibus edita.

Nos capitulum ecclesie Quinqueecclesiensis. Memorie commendamus per presentes. Quod nobilis Georgius Balinthfÿ et Petrus Lewÿnczÿ de Therethew, ac Ladislaus literatus de Naghwath ab vna, necnon Petrus Bekas de Nyerlewd partibus ab alia coram nobis personaliter constituti onera cunctorum fratrum, filiorum, filiarum proximorum et consanguineorum ac affinum ipsorum in infrascriptis super seipsos assumptendo, sponte et libere per eosdem confessum extitit pariter et relat-
um in hunc modum. Quod licet inter ipsos racione et praetextu quorundam vigintisex cubulorum vini akonalium in promontorio Tekencyhegh vocato, in territorio possessionis Nemes therechew omnino in comitatu de Baronya existencium habitorum, certe lites et diferencie orte et suscitate fuissent, tamen postea medio certorum proborum et notabilium virorum pacem parcium anhelancium, ad talem vnionis deuenissent pulchritudinem. Quod primo sopitis et sedatis vniuersis litibus et litium anfractibus hactenus in alter utrum racione quorumcunque negociorum qualitercunque et per quemcunque modum motis et secutis, praedictus Petrus Bekas iamfatis Georgio Petro et Ladislao literato dictos cubulos vini akonalis demptis dumtaxat quattuor et medio cubulis vini sibi et suis heredibus reseruatis, remisisset et resignasset, immo remisit et resignauit coram nobis tali ordine subsecuto quod si idem

Petrus Bekas vel sui heredes temporum in successu dictos quattuor et medium cubulos vini vendere et a se alienare vellent et niterentur, nemini alteri, quam Georgio Petro et Ladislao supradictis vendere et alienare possint et valeant, hoc eciam non praemisso, quod si qua parcium praedictarum dictam compositionem in toto vel in parte confringeret vel confringere quoquomodo attentaret, extunc talis pars confringens contra partem alteram in compositione persistendo in amissione honoris et fidefragio ac in estimacione dictorum akonom convincatur et conuictus habeatur eofacto, ad que praemissa eedem partes sese spontanea coram nobis obligauerunt voluntate testimonio presencium mediante. Datum in festo sacratissimi Corporis Christi etc.

Formularium 63. oldal.

113. Protestatoria cum inhibitione.

Nos capitulum Q(unqueeclesiensis) M. c. Quod religiosus frater Gallus, ordinis fratrum praedicatorum, prior in claustro sancti Thome in praefata ciuitate Q(unqueeclesiensi) fundato degens, nostram veniendo in presenciam per modum protestacionis et inhibitionis nobis in sua ac tocius conventus sui personis significare curauit in hunc modum. Quomodo quidam T. de T. claustris ipsorum fratrum per modum elemosine pro refrigerio anime sue mille florenos legauerit et pro nunc omnia bona eiusdem tam mobilia, quam immobilia praemanibus nobilis Georgii Hederfÿ de Maÿsa haberentur et ipsis fratribus ad sepissimas ipsorum idem Georgius requisiciones satisfacere recusaret sed ipsam summam mille florenis, aput se de facto detineret in praeiudicium et dampnum dicti claustris valdemagnum et dispendium salutis anime ipsius testatoris non modicum facta itaque huiusmodi protestacione praefatus frater Gallus nominibus quorum supra memoratum Georgium Hederfÿ a detencione dictorum mille florenorum, item a vendicione impignoracione vel sibipsi appropriacione aut quauis alienacione porcionum possessionariarum ac aliorum honorum ipsius mobilium ac immobilium praeterea alios quoslibet ab impetracione, empicione, occupacione detencione aut quouis quesito sub colore seu in dominium earundem intromissione vsuque fructuum et quarumlibet vtilitatum percepcione sew percipifacione regiamque maiestatem a donacione et collacione, consensusque sui regii superinde adhibicione quomodolibet factis vel fiendis inhibuit contradicendo et contradixit inhibendo etc.

Formularium 64. oldal.

• *114. Fassio filii ob amorem maternalis dileccionis.*

Nos capitulum ecclesie Q(unqueeclesiensis) M. C. quod nobilis Dionisius filius condam Ladislai de Bogad, filii vide-

licet olim Nicolai de eadem Bogad coram nobis personaliter constitutus sponte et libere confessus est in hunc modum, quomodo ipse praecogitatis et in animum reuocatis illis beneficiis maternalibus fatigisque et ingentibus laboribus nobilis domine Margarethe alias relictæ dicti condam Ladislai Bogady nunc vero consortis Nicolai de Naghwelgh matris sue charissime, quibus eadem eundem Dionisium ab ineunte et tenera sua etate patre orbatum prosecuta fuisset et quas etiam pro eo pertulisset consideratis etiam amplius illis opitulaminibus et expensis non mediocribus, quibus dictus Nicolaus Naghwelghy vitricus suus ab illo fere tempore, quo dicta domina Margaretha mater sua eidem ineptui fuerat tradita, in omnibus suis necessitatibus tam scilicet defensionibus iurium suorum possessionariorum, quam acquisitionibus literalium scienciarum eidem affuisset et pro eo fecisset, velut id etiam ad futuram suam intencionem perficiendo plus eosdem dominam Margaretham matrem suam et Nicolaum Naghwelghy horum igitur intuitu beneficiorum volens dictus Dionisius pro tantis beneficiis per ipsum modo praemisso perceptis et in futurum percipiendis non immemor esse, sed vicem gratitudinis rependere totales porciones suas et quelibet iura possessionaria in possessionibus Bogad praedicta, Thopord et Zenthdyenes vocatis omnino in comitatu de Baronya existentes habitas et habita, simulcum cunctis suis vtilitatibus et pertinentiis quibuslibet, quouis nominis vocabulo vocitatis ad easdem et eadem de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus praefatis domine Margarethe relictæ condam Ladislai Bogady matri suæ et Nicolao de dicta Naghwewlgh vitrico suo ac per eos Stephano filio et Barbare filie eorundem pro ducentis florenis imperpetuum dedisset et obligasset, immo dedit et obligauit coram nobis tali condicione mediante, quod si temporum in successu quispiam fratrum proximiorum et consanguineorum eiusdem Dionisii memoratam dominam Margaretham et Nicolaum Naghwelghy dominum et maritum eiusdem ipsorumque heredes de dominio dictorum iurium possessionariorum dicti Dionisii eicere et excludere eademque pro se ipsis rehabere vellent, extunc non aliter nisi prius de praemissis ducentis florenis ipsi domine Margarethe matri eiusdem Dionisii et dicto Nicolao Naghwelghy dictisque ipsorum heredibus, absque aliqua omnium rerum (még egyszer: omnium) estimacione satisfacere debeant et teneantur, sicque eadem ab eisdem redimere et rehabere valeant atque possint, testimonio presentium mediante, saluis nostris et ecclesie nostre iuribus semper permadendo etc.

Formularium 65. oldal.

115. Donacio alicuius rectoratus altaris per capitulum.

Nos capitulum ecclesie (Quinqueecclesiensis) M. C. per presentes, Quod nos attentis et consideratis virtutum meritis discreti T. de T. presbiteri dyocesis T., quibus aput nos testimonio fidedigno commendatur, ac laudium praeconiis extollitur, vt ad gratiam faciendo erga eundem liberales reddamur, horum igitur intuitu meritorum volentes eundem fauore prosequi nostro speciali, rectoratum altaris assumptionis beatissime Dei genitricis virginis Marie in ecclesia parochiali sancti Georgii martiris de Gredÿsthÿe constructum et fundatum, per mortem condam discreti ecclesie presbiteri, eiusdem altaris vltimi immediati ac legitimi possessoris de iure et de facto vacantem, auctoritate nostri iuris patronatus eidem T. presbitero de T. praefata, tamquam persone idonee et benemerite et nemini alteri cum omnibus suis iuribus redditibus prouentibus obuencionibus et emolumentis quibusuis duximus conferenda et donanda, immo conferimus et donamus iure perpetuo vita sibi comite ac de eodem eidem prouidemus ipsumque domino nostro reuerendissimo domino episcopo ac vicario suo duximus presentando, in cuius testimonium presentes literas nostras superinde fieri nostrique sigilli appensione iussimus cummuniri. Datum in loco nostro capitulari etc.

Formularium 67. oldal.

116. Adiudicatoria per capitulum inter ipsorum jobagiones.

Nos C. E. Q. M. C. per presentes, quod quamuis inter honestam dominam Elenam, consortem Emerici Marosyaz de Wodowratha, filiam videlicet condam Blasii Thwlach de Monozlo vt actricem ab vna, necnon dominam Margaretham filiam dicti condam Blasii Thwlach consortem scilicet magistri Emerici Zabo de eadem Monozlo, vt in causam attractam ab alia partibus nonulle lites et difference ratione medietatis cuiusdam integre sessionis in dicta possessione nostra Monozlo existentis, cui sessioni a meredionali sessio Petri Orherzicz, ab australi vera plagis fundus Georgii Czokorycz, contigue vicinantur exorte fuissent, diuciusque coram nobis protracte, tamen nos auditis parcium proposicionibus, allegacionibus et responsis dictam medietatem praefate integre sessionis agnouimus pertinere ad praefatam dominam Elenam actricem, ipsiusque heredes et posteros vniuersos eosdemque omnis iuris titulo concernere eandemque eisdem simulcum cunctis suis vtilitatibus et pertinenciis quibuslibet, adiudicandam commisimus, per eos perpetue possidendam prout committimus, praetactis autem Emerico Zabo et domine Margarethe consorti sue, perpetuum superinde imposuimus silentium, prout impo-

nimus, presentis nostri iudicii auctoritate mediante, super quibus praemissis praefatis T. et T. presentes literas nostras adiudicatorias sigillo nostro communitas duximus concedendas. Datum etc.

Formularium 67--68. oldal.

117. *Exhibicionis relacio.*

A bácsi káptalan jelent II. Ulászlónak.

118. *Eiusdem alia relacio quando conquestus inseritur ad literas exhibitorias et non preceptorias.*

II. Ulászlónak jelent a T—i káptalan.

119. *Acomodacio peccunie sub spe persoluedi ad certum terminum.*

A káptalan neve Q-val (Quinqueecclesiensis) jelezve.

120. *Impignoratio mariti consorti facta propter peccunias per eum ab ea leuatas.*

Itt is a káptalan neve Q-val jelezve.

121. *Procuratorium cum plena potestate seu facultate cum subscripcione notarii publici.*

A pécsi káptalan (Q) »magnificos viros Coronatum de Plantha, Paulum Coronathy in vrbe Romana residentes« bizza meg az ügyvitellel a római Curia és a pápa előtt. »Acta sunt hec et facta anno a natiuitate Saluatoris nostri Millesimo quingentesimo duodecimo, indiccione tertia, die vero T. et mensis T. hora vesperarum vel quasi, pontificatus sanctissimi in xpo patris et domini nostri domini Julii diuina prouidente pape secundi, nono anno.«

122. *Fassio extra capitulum ad petitionem.*

A káptalan Q. (inqueecclesiensis).

123. *Arbitratiua dispositio non facta sed in eodem statu in quo erat tunc ad curiam regiam transmissa.*

Nos capitulum ecclesie Q. (inqueecclesiensis) M. C. Quod cum nos ad literatoriam petitionem spectabilis et magnifici domini Emerici de Peren, comitis perpetui comitatus Abawýwariensis, regni Hungarie palatini et iudicis Comanorum, aduidentum et audiendum dispositionem et arbitramentum inter nobiles Petrum filium nobilis Briccý literati de Baba ex nobili condam domina Elena consorte eiusdem filia videlicet condam Petri filii olim Dionisii de Harazthy procreatum et Demetrium literatum de Gereade super terris in aliis litteris ipsius domini palatini fassionalibus et obligatorialibus in facie possessionis Gereade predictae in comitatu de Baronya existentibus fieri debentibus nostrum hominem videlicet discretum Clementem presbiterum rectorem altaris sancte Trinitatis in ecclesia nostra cathedrali constructi, pro vtrisque partibus nostro pro testimonio transmissemus fidedignum. Idem exinde ad nos reuersus

nobis retulit in hunc modum, quomodo ipse ferie quarta in die medie quadragesime nunc preterite termino videlicet, in dictis literis praefati domini palatini deputato, vna cum certis quattuor probis viris earundem parcium arbitris, ad faciem praescripte possessionis Gereade accessisset, vbi iidem quattuor probi arbitri inter easdem ambas partes, auditis earundem proposicionibus, allegacionibus et responsis nullam disposicionem seu arbitramentum iuxta seriem et continenciam literarum inquisitoriarum euocatoriarum et insinuatoriarum in literis eiusdem domini palatini obligatorialibus denotatarum facte potuissent, sed totum negocium ambarum parcium in eodem statu, quo prius extitit, absque omni grauamine, in curiam regiam ad octauas, aut breuia iudicia iuxta merita et exigencia cause et causarum huiusmodi leuandarum transmisissent discutiendo et terminando. Datum die T. anno 1512.

Formularium 74. oldal.

124. Obligatoria ad inuicem facta.

Nos C(apitulum) E(cclesie) Q(inqueecclesiensis) M. C. per presentes, quod nobiles T. de T. ab vna ac T. de T. ab alia partibus, coram nobis personaliter constituti sponte et libere confessi sunt, retuleruntque in hunc modum. Quod quamuis nobiles T. et T. de T. ipsos in porcionibus eorum possessionariis in possessionibus T. et T. omnino in comitatu Simigiensi existentibus habitis, sequanter in siluis T. et T. vocatis ac terris arabilibus T. et T. vocatis, aliisque porcionibus eorum possessionariis ibidem existentibus habitis necnon et aliis litibus et calumpniis turbarent et afficerent, tamen ipsi consideratis et in animum reuocatis huiusmodi calumpniis et litibus, quibus eosdem dicti T. et T. vexare non cessant personis rebus et expensorum eorum non parcendo, taliter inter se superinde concordassent, quod vniuersas causas et lites, racione dictorum bonorum, siluarum terrarum arabilium et iurium possessionariarum motas vel mouendas, vnanimi atque pari expenso prosequantur, et quod neutra parcium concordiam seu aliquam pacem cum praefatis T. et T. facere et inire altera parte ignorando possit seu valeat tali vinculo interposito, quod si qua parcium praefatarum cause et causis huiusmodi prouidere nollet equaliter vel persone rebus et expensis parceret siue cum ipsis aduersare altera parte nollendo aut non consensiendo pacem et concordiam aliquam iniret et faceret, ex tunc talis pars contra alteram partem in predictis persistendo in centum florenis auri conuincatur et conuictus habeatur eo facto parsque in predictis persistendo, ipsum tanquam fidefragum penes se trahere quocumque iure seculari videlicet et ecclesiastico et huiusmodi centum florenum auri per partem

in praedictis non persistendo obtinere et accipere possit et valeat pleno iure, insuper quod ratione reuisionis cuiusdam medie sessionis penes sessionem prouidi Luce Kweczyn, in praedicta possessione T. et quinque iugerum terrarum arabilium (et quinque iugerum terrarum arabilium *másodszor*) penes viam T. vocatam a parte orientali habitorum et aliarum causarum inter ipsos motarum aut mouendarum, manibus quattuor proborum nobilium virorum neutri, tamen parti suspectorum exceptis nobilibus Ladislao Bathyan̄y et Francisco literato de Dombo sese submitissent, ita et taliter, quod quicquid iidem quattuor probi secundum Deum inter eosdem pretextu dicte medie sessionis ac dictarum terrarum arabilium necnon et aliarum causarum inter ipsos motarum vel mouendarum arbitrarentur, id ambe partes pro rato et firmo sub praedicta pena centum florenis obseruare debeant et teneatur, (sic!) ad que premissa obseruando praedictae partes sese coram nobis spontanea obligauerunt voluntate harum nostrarum vigore et testimonio literarum mediante. Datum etc.

Formularium 75. oldal.

125. *Remissio cuiusdam feneti.*

Tiszta formula.

126. *Transsumptum.*

Tiszta formula, csak a káptalan kezdő betűje Q kitéve

127. *Aliud.*

A »Capituli ecclesie Albensis« okleveleit exhibeálják.

128. *Aliud transsumptum.*

»Petrus de Laak prepositus et capitulum ecclesie Q.« ír át bizonyos okleveleket.

129. *Adopcio.*

Egy »Mattheus« név fordul elő benne.

130. *Alia adopcionalis.*

Tiszta formula.

131. *Reuocacio procuratoris.*

Tiszta formula.

132. *Alia reuocacio.*

Quod T. de T. nostram personaliter veniendo in presentiam, per modum protestacionis et inhibicionis nobis significare curauit in hunc modum. Quod quamuis ipse nobilem T. de T. causis suis vniuersis, mediante aliis literis nostris fassionibus et procuratoriis exinde confectis in suum legitimum constituerit et ordinauerit procuratorem, tamen prout reuera percepisset idem et excogitata dolositatis astucia in aliquo capitulari vel conuentali aut alio credibili loco in persona et nomine procuratoris eiusdem T., cuidam homini, aliquam sinistram et falsam fecisset aut facturus esset fassionem in praeiudicium et

dampnum iuris valde ingens. Vnde facta huiusmodi protestatione praefatus T. praelibatum iniqua et iniusta fassione, ratione quorumcunque negociorum tanquam sine scitu consensuque et voluntate sua, prohibuisset contradicendo et eandem tanquam inanem vacuam et dolosam, quoad omnes continentia et articulos reuocasset immo contradixit, prohibuit et reuocauit manifeste coram nobis vigore et testimonio presencium mediante etc.

Formularium 80. oldal.

133. *Exempcio a taxa ordinaria.*

Tiszta formula.

134. *Relacio euocacionis noui iudicii.*

Serenissimo principi et domino domino Wladislao dei gracia Hungarie et Bohemie etc. regi domino ipsorum naturali graciosissimo, capitulum ecclesie Quinqueecclesiensis orationum suffragia deuotarum perpetua cum fidelitate. Vestra nouerit serenitas, nos literas eiusdem modum et formam cuiusdam noui iudicii in se exprimendo, pro parte egregii T. de T. et domine T. consortis eiusdem contra nobiles T. et T. super facto cuiusdam porcionis possessionarie nobiles condam T. de T. in oppido T. vocato in comitatu T. existentis habite emanatas, nobisque preceptorie loquentes et directas summacum reurencia recepisse, iuxta quarum continencia mandatis vestre serenitatis obtemperando vt tenemur, vnacum nobili B. de T. homine eiusdem vestre serenitatis in dictis literis vestris inter alios nominatum conscripto nostrum hominem videlicet discretum T. presbiterum rectorem altaris conuersionis sancti Pauli apostoli in ecclesia nostra cathedrali constructi, ad infrascriptam executionem fideliter peragendo nostro pro testimonio transmisimus fidedignum. Qui tandem exinde ad nos reuersi, nobis vniformiter retulerunt eomodo, quomodo ipsi in festo beati T. proxime praeterito ad possessionem T. praedictam in praeallegato comitatu de T. existentem, consequenterque porciones possessionarias praefatorum T. et T. in eadem habitas accessissent, idemque homo vestre serenitatis dicto nostro testimonio presente eodem die iamfatos T. et T. contra annotatos exponentes ad octauas festi beati Michaelis archangeli. iam proxime venturi iuxta continenciam ipsarum literarum vestre serenitatis praenotatarum, nouum iudicium, nouamque responsionem recepturum dictam vestram personalem euocasset in presenciam litis pendentis si qua foret inter ipsos non obstante insinuando ibidem eisdem vt siue ipsi in dictis octauis coram vestra personali presenciam compareant, nouamque deliberacionem et discussionem in causa ipsorum praemissa recipiant siue non eadem ad partis comparentis instanciam, id facie in praemissis, quod iuri videbitur expedire. Datum septimo die

diei euocationis praenotate, Anno domini millesimo quingentesimo duodecimo.

Formularium 81. oldal.

135. *Libertas rectoratui altaris.*

Nos Sigismundus dei et apostolice sedis gracia electus et confirmatus ecclesie Q[inqueecclesiensis). Memorie commendamus tenore presencium significantes quibus expedit vniuersis. Quod nos tum ob singularem animi nostri affectum, quem in gloriosam Virginem habemus, et cuius in honorem eundem diuinum cultum opera nostra augere cupimus et volumus honorabili Thome presbitero capellano nostro speciali rectoratum altaris beate Marie virginis in ecclesia perochiali sancte Bartholomei apostoli in ciuitate nostra Q[inqueecclesiensi] constructa fundati et per consequens suis successoribus, hanc nostre libertatis graciam duximus concedendam, vt ea domus sew fundum curie, quod id praefatus Thomas presbiter ad immortalem sempiternamque gloriam diuine Maiestatis et beate Marie virginis, pro certa summa peccuniaria a circumspecto T. ciue et inhabitatore ciuitatis nostre Q. praedictae emit et ad dictum usum rectoratum annecte, animo deliberato iure perpetuo deputauit, quequidem domus in dicta nostra ciuitate Q. in platea T. sita est et habita, cui ab oriente domus T. ab occidente vero partibus Balneum commune sancti(?)¹⁾ contiguae dicuntur viciniari, ab omnibus daciis, collectis, taxis, exactionibus contributionibus et quibuslibet solucionibus ac muneribus siue seruiiciis tam ordinariis quam extraordinariis que nobis a dicta domo prouenire deberent libertata et exempta sit ac supportata, immo libertamus, eximimus et supportamus presencium per vigore, quocirca vobis circumspectis iudici ac iuratis ciuibus presentibus et futuris ac aliis quibusuis collectoribus et exactoribus predictorum nostrorum prouentuum, harum serie firmiter committimus et mandamus, quatenus a modo deinceps praedictum T. presbiterum et suos successores ad solucionem huiusmodi contributionum, censuum collectarum taxarum et exactionum sew seruiiciorum ordinariorum et extraordinariorum ratione praedictae domus nobis fieri debendo contra formam praemisse nostre libertacionis et exemptionis arctare et compellere impedire molestare aut dampnificare nunquam et nequaquam presumatis nec sitis ausi modo aliquali, presentibus vero quibus sigillum nostrum est impressum perlectis exhibenti restituti. Datum in arce nostra Q. etc.

Formularium 82. oldal.

136. *Donacio pro perpetua elemosina.*

¹⁾ Nincs sem T. betű, sem a szent neve kitéve.

»Petrus de Laak prepositus et capitulum ecclesie Q.[in-queecclesiensis]« az oklevél kiadó és az »in claustro Sancti Thome martiris in hac ciuitate Q.« lakó dominikánusok kapnak adományt.

137. *Participacio rerum hereditariarum ad inuicem.*

Tiszta formula.

138. *Donacio quarundam vinearum ac terrarum arabilium circa quoddam altare, pro perpetuis missis certis temporibus celebrandis.*

Kiadja »Petrus de Laak prepositus et totum capitulum ecclesie Q.,« az oltár, a melyről szó van, »sancti Ladislai regis« tiszteletére készült.

139. *Fassio per eum qui vacat studio.*

Quod T. literatus filius T. de T. coram nobis personaliter constitutus proponit et sponte confessus est in hunc modum, Quod quia ipse pro incepto suo literali studio continuando in terris alienis morari proposuisset et ob hoc conseruacionem rerum suarum et hereditatum per certum tempus vacare et prouidere non posset, ideo ipse omnes hereditates suas puta domos vineas et quaslibet alias res suas tam in dicta T., quam aliis ciuitatibus et locis habitas, honeste domine N. consorti T. de eadem T., filia videlicet praefati T. sorori vtputa sue vterine ad conseruandam et vsque reditum suum possidendam reliquisset, quosdam eciam centum florenos auri a certis debitoribus dicti T. patris sui prouenire debentes ad repetendum et rehabendum modo simili eidem domine T. sorori sue comisisset immo reliquit et commisit coram nobis tali condicione mediante, quod si ipsum interim in prosequendo suo studio aut alias quoquomodo in terris alienis mori contingat, extunc eedem omnes hereditates ac quelibet alie res et bona sed et ipsi centum floreni auri in eandem dominam T. sororem suam et eiusdem heredes perpetuo iure deuoluantur et in eandem hereditates ipsa domina T. et eius heredes succedant, harum nostrarum vigore et testimonio literarum mediante.

Formularium 87. oldal.

140. *Delegatio filii adoptiui.*

Porkoláb Pál de T., pécsi polgár szerepel.

141. *Requisitionis relacio.*

A relatio II. Ulászlóhoz van intézve.

142. *Concordia optima.*

Nos c[apitulum] e[cclesie] B[achiensis] m. c. per presentes. Quod T. de T. pro venerabili et religioso fratre domino T. abbate monasterii de T. cum sufficienti mandato procuracionis ab vna et circumspectus T. de T. pro generosa domina et relicta condam Johannis de T. similiter nomine procura-

torio vterque cum literis procuratoriis conuentus de T. alia partibus coram nobis personaliter sunt constituti per eosdemque sponte et libere confessum est pariter et relatum in hunc modum. Quomodo alias ductus condam Johannes de T., maritus dicte domine T. vadum sew theloneum in possessione T. eiusdem condam Johannis T. exigi solitum ad ecclesiam præfati domini T. abbatis pertinentem quod viginti florenis auri, quolibet anno dicte ecclesie soluendis idem T. conduxerat in arendam, et quia post mortem eiusdem condam T. plures aduersitates, guere et deuastaciones Bohemorum et aliorum emulorum in hoc Regno secute et facte fuerant et illis durantibus certis annis, nulli prouentus ex dicto thelonio sew vado prouenerant dictusque dominus Abbas illis annis iuxta dictam conuencionem integraliter exolutus non fuerat, ob hoc, licet inter dominum Ladislaum abbatem et dictam dominam T. nonnullæ lites et diferencie in sede spirituali Strigoniensis mote et exorte et aliquandiu agitate fuissent tamen postea prefati T. abbas et domina T. paci eorum consulere cupiendo ad talem pacis et concordie deuenissent vnionem, immo deuenerunt coram nobis tali modo, quod ipsi omnes diferencias et singulas controuersias preuia racione inter eos motas et suscitatas penitus et omnino sedassent conplanassent extinguissent seque super illis sed et debitis preterrite conduccionis quittos et modis omnibus absolutos reddidissent literas eciam causales et literalia instrumenta in hac causa per ipsos et eorum procuratores productas et exhibita cassasset et annullassent ac eorum viribus carituris reliquissent et quod dictus dominus T. abbas vadum sew thelonium predictum ipsi domine Anne iam deinceps per eam tenendum in T. florenis annuatim in quolibet festo sancti Jacobi apostoli (*Jul. 25.*) eidem domino abbati et ecclesie sue soluendis locasset et comitisset ipsamque dominam T. assumpto super se onere T. filii sui ex condam dicto T. suscepti thelonium sew vadum predictum in eisdem T. florenis auri ab eodem domino T. abbate conduxisset tali obligaminis vinculo mediante, quod si eadem domina Anna vel dictus T. filius suus ipsos T. florenos auri aliquo anno ipsi domino abbati et ecclesie sue persoluere recusaret nollet aut non curaret, quoquomodo extunc ipsa domina T. et dictus T. filius eiusdem tocians quociens id facere negligerent, pro quolibet anno neglecte solucionis in dicto sedecim florenis auri in dupplo conuincatur eo facto ad quod dictus T. procurator virtute prenarrata antelatam dominam T. obligauit coram nobis testimonio presencium mediante. Datum etc.

Formularium 89. oldal.

143. *Adiudicatoria in bona forma edita.*

Kiadja a pécsi (Q.) káptalan. »Prouidus Thomas« szerepel »ab vna parte«.

144. *Obligacio.*

A pénzösszeg ki van téve, különben tiszta formula.

145. *Narracio arbitratiue dispositionis per compositores facta.*

Nos etc. memorie commendamus, quod nos literas viri magnifici domini comitis T. de T. iudicis curie, nobis amabiliter loquentes et directas honore quo decuit recepissemus in hec verba, amicis suis reuerendis etc. Nos itaque amabilibus petitionibus eiusdem domini comitis T. acquiescentes vt tenemur, vnacum Thoma homine regio in praescriptis dicti domini comitis T. inter alios nominatum conscripto, nostrum hominem videlicet honorabilem magistrum T. rectorem altaris sancti T. in capella beate Marie virginis deaurata in castro Q. fundata constructi, canonicum etc. ad premissa fideliter peragendo et exequendo, nostro pro testimonio fidedignum duximus destinando, qui tandem exinde ad nos reuersi nobis conformiter retulerunt eomodo, quomodo ipsi in vigilia festi beati Matthei apostoli et ewangeliste (febr. 23.) proxime preteriti ad possessiones T. et T. accessissent, ibique dictus homo regius nostro testimonio presente honorabilem T. plebanum de dicta T. ac T. de prefata T. necnon T. et T. de T. arbitros scilicet et compositores parcium prescriptarum in eo ammonuisset duxissetque et commisisset eisdem verbo regio, vt ipsi in festo vndecim milium virginum (okt. 21.) nunc proxime affuturo in prefatum capitulum nostrum nostram scilicet in presenciam personaliter accedere ibique ad fidem eorum deo debitam fidelitatemque dicto domino regi et sacre eius corone obseruando totam serie dicte arbitratiue dispositionis eorum hoc et id eciam vtrum partes prescripte super huiusmodi arbitratiua dispositione contente fuerint necne dicere, fateri et referre debeant et teneantur, tandem vero termino huiusmodi eisdem arbitris designato adueniendo annotati T. et T. in loco nostro capitulari, coram nobis scilicet personaliter adherendo, seriem prefate arbitratiue dispositionis eorum, partes inter prescriptas habite, ad fidem eorum Deo debitam per nos medio iuramenti ab eis exactam, fidelitatem dicto domino nostro regi et sacre eius corone obseruando, taliter viue vocis oraculo nemine discrepante confessi fuissent talimodo, quomodo in anno proxime transacto, puta circa festum beati Michaelis archangeli tunc venturi iidem arbitri in castro Zygeth pariter congregati et consedentes causam praenotatam partes supranominatas taliter arbitrando composuissent et determinassent, quod scilicet memoratus T. in festo beati T. tunc proxime affuturo, prelibato T. de T. pro homagio

cuiusdam T. de T. fratris et consanguinei sui per quosdam malefactores jobagiones prefati miserabili nece interfecti, triginta duos florenos auri hungaricales fide sua christiana per ipsum T. vltro assumpta et per eosdem arbitros interiecta mediante semota omni occasione soluere et reddere teneatur, quod que eciam praefatus Valentinus plebanus prenotatum T. et jobagiones suos huiusmodi homicidii reos et perpetratores eiusdem super prefato homagio et homagiali solucione ditorum triginta duorum florenorum auri in certo loco credibili similiter fide mediante quittos et expeditos reddere debeat et teneatur super quaquidem arbitratiua dispositione partes prescripte omnimodo contente eotunc extitissent, quibusquidem fassionibus eorum receptis presentibusque literis nostris sine diminucione aliquali conscriptis praefato T. iuris sui vberiorum ad cautelam, ad requisitionem prefati domini comitis T. duximus dandas et concedendas comuni iusticia requirente. Datum etc.

Formularium 91. oldal.

146. Conclusio per arbitros facta.

Quod cum nos in anno domini infrascripto in festo beati T. pro reuidentis quibusdam differentiis inter honorabilem capitulum ecclesie Strigoniensis ab vna et egregium T. de T. ab alia partibus partim in foro spirituali partim vero seculari motis in villa T. vocata in loco scilicet communi per dictas partes electo consedissemus et venerabiles domini Michael lector et Nicolaus prepositus sancti Georgii martiris de Viridi Campo Strigoniensi necnon magister Johannes de T. canonici dicte ecclesie Strigoniensis pro eodem capitulo et dictus T. pro se suas hincinde acciones in scriptis secundum formam literarum obligatarum, inter easdem partes emanatarum coram nobis exhibuissent, nosque eisdem accionibus vtriusque partis, receptis et diligenter visis antequam ad conclusionem et finalem decisionem differentiarum earundem processissemus, dictas partes interrogamus, si acceptabunt ea que fuerimus arbitrati, que se acceptare et firmiter obseruare promittendo, tandem maturam deliberationem et tractatum super eisdem accionibus habuimus et quia vidimus ex iamdictis accionibus sese grauiter fuisse iniuriatos ideo pro remouendis odiis et dissentionibus, que in futuro inter easdem partes oriri possent, non per modum iudicii, sed amicabilem compositionis taliter conclusimus et finaliter deternimauimus, quod uniuersis et singulis litibus et differentiis iniuriis, actibus potenciaris nocumentis et quibusuis malorum generibus per partes et earum officiales familiares ac jobagiones contra sese et in alterutrum factis illatis et patratibus demptis tamen causis

factum possessionum sew jurium possessionariorum, tangentibus et concernentibus, sopitis et abolitis ac condescensis omnes res et quelibet bona jobagonum vtriusque partis, si que per easdem partes vel earum officiales ablata et retente fuissent, vsque ad hec tempora hincinde plenarie infra quindecim dies, a die datarum presencium restituantur, cum iuramenti depositione jobagionis dampnificati et quod jobagiones dicti T. de T. sew verius fratrum suorum pupillorum de villis eorum ad bona sew possessiones dictorum dominorum capitulariorum qualitercunque venerunt sew portati fuerunt, indempnes et pacifici in eisdem bonis et possessionibus capituli prefati permaneant ad reuisionem uero restitutionis bonorum ablatorum et eciam recepcionis iuramenti, ab omnibus quibus opus fuerit nobiles Petrum T. vicecomitem ac T. et T. etc. deputauimus insuper pro maiori firmitatis robore huiusuis compositionis dicte partes nominibus quibus supra uniuersas et quaslibet literas causales processusque coram quibuscunque iudicibus qualitercunque praemissorum occasione emanatas et habitas cassarunt illisque renunciarunt et viribus carituris reliquerunt et uoluerunt tali obligaminis vinculo interiecto, quod si successu temporum aliqua parciū dicte nostre compositioni sew arbitramento in toto vel in parte contraveniret vel eam acceptare ac obseruare nollet vel non curaret quoquomodo extunc talis pars contraveniens contra partem alteram premissa obseruando et acceptando in trecentis florenis auri conuincatur et conuicta habeatur eo facto, ad que praemissa dicte partes sese ipsorum spontanea obligarunt voluntate coram nobis presencium, quibus quilibet nostrum sigillum suum apposuit testimonio mediante. Datum in loco et termino prescriptis, anno Domini millesimo quingentesimo decimo 2 (*igy!*).

Formularium 93. oldal.

147. *Libertacio pro vineis desertis.*

Tiszta formula.

148. *Quittancia Sigismundi episcopi ecclesie Quinqueecclesiensis.*

Nos etc. Quod reuerendus dominus noster, dominus Sigismundus, episcopus dicte ecclesie nostre Quinqueecclesiensis, nostri in medio personaliter constitutus sponte et libere confessus est eomodo. Quomodo quamuis ipse, hiis diebus elapsis per regiam maiestatem aliquomodo captus et certa summa pecuniarum pactatus, manibusque magnifici domini Josa de Som, comitis Themensiensis vsque ad eiusdem summe florenorum solutionem detinendo et conseruando traditus fuerit, tandemque resignato per compositionem castro Q. et ceteris castris et bonis sui episcopatus in castro Soklyos per eundem dominum

comitem conseruatus fuerit, tamen idem dominus Josa comes iuxta suam promissionem et fidei obseruando eundem habita et facta solutione pactata in sede episcopali et integritate sui beneficii episcopatus liberum reposuit et collocauit ideo idem dominus et prelatus noster, prefatum dominum Josa comitem, cunctosque suos familiares, necnon regios milites scilicet et seruitores, ceterosque alios in hoc bellico processu secum constitutos, super huiusmodi captiuitate dampnis incommodis iniuriis ceterisque nocumentis et malorum generibus qualitercunque vocitatis et nuncupatis, a tempore sue captiuatione siue captiuitatis vsque modo per eos quomodocunque illatis gestis et patratiss quittos, expeditos et modis omnibus absolutos reddidisset et comisisset, immo reddidit et commisit coram nobis, harum nostrarum vigore etc.

Formularium 95. oldal.

149. Confirmacio seu ratificacio donacionis paterne.

Nos Ladislaus de Maroth etc. Memorie commendamus. Quod quamquam magnificus condam Johannes banus, genitor noster charissimus bone recordacionis ob salutem et suarum animarum refrigerium decimam partem omnium prouentuum piscinarum in Kopach habitaram ecclesiis nostris in honore sancti Sigismundi in dicta Kopach ac natiuitatis Beati Johannis Baptiste in Belye possessionibus vocatis constructis et fabricatis legauerit et concesserit, quodquidem salubre opus nos quoque confirmamus et ratificamus, dictamque decimam partem ipsorum prouentuum eisdem ecclesiis et per consequens plebanis nostris in ipsis pro tempore existentem noue donacionis titulo dedimus et concessimus immo damus et concedimus presentium patrocinio mediante, quo circa vobis vniuersis prefatarum piscinarum nostrarum magistris modernis scilicet futuris firmis damus in mandatis, quatenus prefatis plebanis in dictis ecclesiis conmorantibus ipsam decimam partem omnium prouentuum piscinarum ob salutem animarum dicti genitoris nostri deputatam et concessam, tempore debitis et opportunis dare et persolvere debeatis, secus nullatenus faciendo, presentes vero post earum lecturam etc.

Formularium 95. oldal.

150. Annuencia libertatis causa morandi.

Tiszta formula.

151. Donacio et confirmacio canonicatus cum prebendis.

Oklevékiadó Zsigmond pécsi püspök; említve T. de T. szepesi és pozsegai prépost. »Datum in castro nostro Q.«

152. A solutione extraordinariarum tazarum.

Tiszta formula.

153. *Alia ad idem.*

Tiszta formula.

154. *Remuneracio altaris de nouo constructi cum consensu promoti.*

Kiadja »Sigismundus abbas« és a T-i boldogságos Szűz Mária tiszteletére emelt templomban lévő Szűz Mária, Szt. Anna és Szt. Mihály arkangyal tiszteletére szentelt oltáraitól szól.

155. *Quedam fassionalis super dispositione.*

Tiszta formula.

156. *Reimpignoraticia.*

Tiszta formula.

157. *Dimissoria.*

Tiszta formula, csak a kiállító van megnevezve »Sigismundus etc.«

158. *Ereccio metarum absque contradiccione.*

Tiszta formula.

159. *Reambulacionis estimacionis et statucionis relacio.*

A jelentés II. Lajos királynak szól.

160. *Deposicio sacramenti in partibus super innocenciam et erit clausa.*

Serenissimo etc. domino ipsorum naturali graciosissimo capitulum ecclesie Q. oracionum suffragia deuotarum perpetua cum fidelitate, vestra nouerit serenitas quod nos summo cum honore receptis literis ipsius vestre serenitatis adiudicatoriis modum et formam cuiusdam iuramentalis deposicionis ac iudicii et iusticie impensionis in se exprimendo denotantes pro parte egregii T. de T. prouisoris castri T. contra nobiles T. de T. et T. de T. tercio die festi T. proxime preteriti clause confectis et emanatis, nobisque et in aliqua sui parte iudicibus nobilium comitatus de T. preceptorie loquendo et directis, iuxta quarum continenciam mandatis ipsius vestre serenitatis semper et in omnibus obedire volentes vt tenemur, mox et in continentia decimo die festi T. proxime preteriti, termino scilicet dicte iuramentalis deposicionis, vnum ex nobis videlicet honorabilem T. de T. socium et concanonicum nostrum ad audiendam dictam iuramentalem deposicionem nostro pro testimonio fidedignum duximus destinando, qui tandem exinde ad nos reuersus nobis ad sue consciencie puritatem retulit eo modo, quomodo prefati Lodouicus et Franciscus de T. vnacum suis coniuratoribus quilibet videlicet ipsorum vigesimo quinto se nobilibus in prescripto decimo die iamfati festi T., ante fores ecclesie beati Stephani regis, vbi ab antiquo talis iuramentalis deposicio fieri consuevit congregati fuissent et coram ipso testimonio nostro personaliter constituti extitissent, ibique ad fidem eorum Deo debitam, fidelitatem serenitati vestre et

sacro eiusdem regio diademati obseruando, super eo quod ipsi T. de T. et T. de T. familiares eiusdem ac alios nonnullos homines et jobagiones ipsorum vnacum nobilibus T. et T. armatis et potenciariis manibus ad domum et curiam nobilitarem prefati T. actoris in eadem possessione T. vocata habitas non miserint neque destinauerint, ibique per prefatos T. et T. eidem actori dampna committi et irrogari non fecerint sicque ipsi in totali premissa accione et acquisitione ipsius actoris innocentes sint. existantque penitus et immunes, sacramenta fidei prout deponere habebant deposuerant coram predictis fratribus nostris, seriem itaque huiusmodi iuramentalis deposicionis vt fuit expediendum ad tricesimum secundum diem diei eiusdem iuramentalis deposicionis ex hinc facte computando, maiestati vestre fideliter duximus rescribendum. prescriptas literas vestre maiestatis capite sigilli nostri consignatas, eidem in specie remittendo. Datum secundo die diei prescripte iuramentalis deposicionis, anno Domini millesimo quingentesimo duodecimo supradicto.

Formularium 102. oldal.

161. Transsumptum priuilegialiter.

Petrus prepositus ac totum capitulum ecclesie Q. omnibus christi fidelibus presentibus pariter et futuris presencium noticiam habituris salutem in omnium saluatoris. Ad vniuersorum noticiam harum serie volumus deuenire, quod T. filius T. de T. ad nostram personaliter accedendo presenciam exhibuit nobis tria paria literarum nostrarum patentium, tenore infrascriptorum petens nos precium cum instancia, vt easdem ad maiorem sui iuris cautelam de verbo ad verbum transcribi transcriptasque in formam nostri privilegii redigi facere dignaremur, quarum tenores sunt isti. Nos capitulum etc. Nos capitulum etc. Nos capitulum etc. Nos igitur petitionibus eiusdem T. benigniter inclinati predictas tres literas nostras patentes de verbo ad verbum presentibus inserendo in formam nostri privilegii redigi fecimus, iuris eiusdem T. ad cautelam uberio-rem. Datum per manus venerabilis fratris nostri domini T. lectoris ecclesie nostre antedicte, anno ab incarnatione millesimo quingentesimo etc. decima mensis T., presentibus ibidem T. et. T. fratribus et concanonicis nostris etc.

Formularium 103. oldal.

162. Coaduatores bonorum.

Tiszta formula.

163. Super furto quittancia.

Nos etc. memorie commendamus per presentes, quod prouidi T. de T. et domina T. consors sua coram nobis etc. quod licet aliis temporibus nouissime elapsis quidam Stephanus

Paruus agaso egregii domini T. de T. certam quantitatem pecunie et quasdam alias res eorundem furtiue abstulerit. idemque tanquam errabundus captiuatus et ad castrum T. adductus et ibidem detentus fuerit, tamen quia egregius T. de Ennÿng et T. castellanus dicti castri T. ea bona furtiue sublata, que aput prefatum Stephanum furem reperta et inuenta fuerunt eisdem Dominico et domine Elene consorti sue restituerunt et super totali huiusmodi furto eosdem contentos reddidissent, ob hoc idem T. et domina T. consors sua eosdem E. T. et T. castellanum, cunctosque familiares, jobagiones et subditos dicti Emerici Therek ad eumque pertinentes, preuia ratione ac dampnis iniuriis et expensis, ex hinc secutis, reddidissent et commisissent, imo, reddiderunt et commiserunt, quitos et expeditos, modisque omnibus absolutos coram nobis testimonio presencium mediante. Datum die T., anno domini millesimo quingentesimo.

Formularium 104. oldal.

164. Arenge pulcherrime literis capituli conuenientes.

Ea que iuris ordine terminantur in conspectu iudicum, testimonio literarum solent confirmari, ne processu temporum falsitas veritati preualeat et iniquitas preiudicet equitati. vel lites ex litibus oriantur, proinde ad vniuersorum tam presencium quam futurorum harum serie etc.

Formularium 105. oldal.

165. Alia.

166. Alia.

Quoniam iniquorum fraudibus iusticia succumbit, opus sapienti est, vt quicquid agit firmo testimonio literarum roboretur, ea propter ad vniuersorum etc.

Formularium 105. oldal.

167. Alia.

168. Alia.

169. Alia.

Quoniam vnicum est obliuionis remedium scilicet scriptura, que calumpniis infert silencium et modum contencionis explicat, sua serie loquitur presentibus et posteris veritatem enodat, proinde.

Formularium 106. oldal.

170. Alia.

171. Alia.

Cum mundi labilis condicio sit caduca et transitoria, reique geste memoria longa etate collapsa, si literarum testimonio non solidatvr, neque poterit tempore diuturnus perdurare, proinde etc.

Formularium 106. oldal.

172. *Alia.*

173. *Alia.*

174. *Alia.*

Labilis rerum gestarum series res in tempore gestas, ne ab hominum concidant memoria assolet plerumque fideli posteris mandare attramento, vt neglecta et quodam modo intermissa obliuionis materia recenti stilo succedantur, proinde etc.

Formularium 107. oldal.

175. *Alia.*

176. *Alia.*

177. *Perpetuacio terrarum arabilium cum consensu prelati.*

Quod honorabilis Mattheus presbiter de Chasma, rector altaris in capella beate Marie Virginis ad latus erepte ecclesie nostre cathedralis fundata constructi, chori eiusdem ecclesie nostre prebendarius, coram nobis personaliter constitutus, viue uocis oraculo sponte confessus est eomodo, quomodo ipse quasdā terras arabiles in territorio possessionis Mezes vocate in comitatu de T. existentas habitas, que olim vinea dicti altaris sui, sed per negligenciam et iniuriam predecessorum suorum altaristarum in vepres et spineas verse fuisse perhibentur, quibus ab orientali rectoris altaris beate Marie virginis in dicta ecclesia nostra fundati, necnon circumspecti Emerici Aleis cuius huius ciuitatis Quinqueecclesiensis vinee, a meridie via communis, ab occidente puteus scaturiens de possessione Mwkad efluens, a septemprione autem via regnicolarum contigue dicuntur vicinari, prouido Dominico Kau dicto in prefata Mezes commoranti, eiusque heredibus et posteritatibus vniversis de speciali annuenciam et consensu reuerendi domini Sigismundi Dei et apostolice sedis gracia episcopi Q. domini et prelati nostri generosi per literas pendenti sigillo suo emanatas et nostri in presencia originaliter et in specie exhibitas superinde datis factis et prestitis pro quindecim florenis auri plene persolutis et perceptis dedisset, vendidisset et perpetuasset, immo dedit vendidit et perpetuavit coram nobis, iure perpetuo et irreuocabiliter tenendum vtendum et possidendum, nullum ius nullamue iuris et dominii proprietatem sibipsi et suis successoribus altaris in eisdem terris etc.

Formularium 107. oldal.

178. *Quando aliquis inscribit aliquas porciones possessionarias ecclesie et tandem episcopus promittit eundem et suos heredes vita comite in eisdem pacifice conseruare.*

Nos Sigismundus prepositus et capitulum ecclesie Quinqueecclesiensis, memorie commendamus per presentes, quod reuerendus dominus Sigismundus dei et apostolice sedis gracia

episcopus Quinqueecclesiensis, dominus et prelatus noster nostri in medio personaliter adherens, sponte confessus est eomodo, quod quia egregius T. de T. vniuersas possessiones suas ac porciones possessionarias vbiuis et in quibuscunque comitatibus huius incliti regni Hungarie habitas, presertim vero in T. et T. possessionibus vocatis, omnino in comitatu de T. existentes habitas iuxta vim, formam ac tenorem literarum honorabilis conuentus T. fassionalium exinde emanatarum, addictis et insertis certis condicionibus sibi et ecclesie sue et per consequens successoribus suis episcopis, pro ipsius T. parentumque et consanguineorum eiusdem salute in elemosinas perpetuas inscripisset obligasset et contulisset, ob hoc volens idem dominus prelatus noster, pro huiusmodi piis et deuotis elemosinarum largicionibus salubribusque disposicionibus eundem gratitudine et fauore prosequi generoso, talem cum eo fecisset promissionis obligacionem, quod amodo in posterum eundem T. ac suos heredes sexus utriusque per lineam propagacionis ex lumbis et femoralibus eiusdem T. descendentes et procreantes necnon prolium et superstitem eorumdem heredes, vita comite et usque defectum seminis eorum in prefatis possessionibus ac porcionibus possessionariis bonisque et rebus eorum vniuersis, cum percepcione singulorum prouentuum reddituum et quarumlibet utilitatum earundem, quiete libere et pacifice tenebit et conseruabit, duranteque eorum vita praescriptas possessiones et porciones possessionarias ab eisdem non occupabit, nec per alios occupare facit, promisit insuper dictus dominus prelatus noster ipsum T. et suos heredes contra quosuis impetitores inquietatores et turbatores tam maiores quam minores in omnibus licitis iustis et honestis causis rebus et negociis ipsorum tueri protegere et defensare, nisi talia mala et nefanda sub huius tutele confidentes non committant, propterque iure regni merito forent perlectendi et puniendi, quoniam in tali casu ex equitate sibi protectionem facere non liceret, hoc eciam declarato, quod presentem disposicionem obligacionem et contractum eciam successores antistites ipsius domini prelati nostri per omnia teneantur obseruare, harum nostrarum vigore et testimonio literarum mediante etc.

Formularium 108. oldal.

179. *Ob recompensam beneficiorum donacio.*

Tiszta formula.

180. *Alia donacio ad idem.*

Kiadja »T. de T. comes Zoliensis«.

181. *Alia donacio ob zelum fraternalis amoris.*

Kiadja a pécsi (Q.) káptalan, szó van Pécssett fekvő házakról, melyeket T. polgár Miklós mesternek, fivérének ad.

182. *Requisicio per capitulares de anno et die.*

Ad vniuersorum harum serie volumus pervenire noticiam, quod constitutis et convenientibus nobis de more solito in conclaui seu loco nostro capitulari accedendo nostri in medium reuerendus dominus Sigismundus episcopus Q(uingueecclesiensis) dominus et prelatus noster, nobis expositione declaravit, quod cum bone memorie dominus Johannes episcopus, immediatus predecessor suus, ab hoc seculo migrasset, tunc ipse iuueniles agendo annos pro capescendo literarum sciencia Italie fuisset demoratus, volens autem ipse dominus prelatus noster bonis racionabilibusque ex causis de anno et die obitus eiusdem domini Johannis predecessoris sui, eatenus, quatenus nobis constaret cercior fieri nos habuit requisitos vt presentibus autenticis literis nostris subscriptione tabellionum publicorum et testium ad id requisitorum interessendo, fidem et testimonium faceremus in premissis iuris sui ad cautelam vnde nos requisicionibus huiusmodi tanquam licitis morem gerendo, habito prius diligenter scrutinio, quemadmodum ex inuentariis et annualibus ecclesie nostre, denique fidedigna certorum fratrum nostrorum contestacione et recenti memoria deprehendimus, memoratus dominus Johannes episcopus, anno Salutis millesimo quingentesimo septimo, vigesima septima mensis martii, in arce Medwe dicioni huius regni subiecta, diem clausit extremum, cuius tandem corpus, ad nos vsque delatum sarcophago lapideo honorifice est reconditum, in cuius laudem et futuram memoriam tumulus suus, certis epigrammatum versibus locum diem et annum transitus sui modo pretenso continendo, mirifice cernitur adornatus. In cuius rei memoriam et efficace testimonium presentes literas nostras, pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas, prefato domino T. episcopo, domino et prelato nostro duximus concedendas, datum aput ecclesiam sancti Petri in loco nostro capitulari, sexto idus iunii, anno virginei partus millesimo etc. indiccione secunda, pontificatus domini L(eonis) pape X. etc.

Formularium 111. oldal.

183. *Confederacio.*

Tiszta formula.

184. *Alia similis precedendo.*

Nos etc. recognoscimus et serie presencium notum facimus quibus expedit vniuersis. Quod mortuo hiis diebus, vt Domino placuit, serenissimo principe domino Mathia rege nostro graciosissimo, cum non solum vniuersalis huius regni et reipublice, verum eciam dominorum prelatorum ac baronum et regnicolarum particularis status in pendendo ferme ruina et dissidio concerneretur consistere et circumdari vndique infidelium

Turcorum et aliorum vicinorum hostium valida manu fractura in dies preminerent mala, imo quod peius est iam interna conspiciamus inter regnicolas consurgere et escuare bella, vt igitur inter has turbines et cepta, pericula personam nostram, necnon superstites fratres consanguineos, seruitores et item castra, castella ciuitates oppida, possessiones, subditos et colonos nostros, aliaque bona nostra eo melius, eoque comodius ab huiusmodi inimicis tam externis quam internis tutari et protegere valeamus opere precium est immo cogimur hac tempestate amicos fautores, propugnatores et auxilia mutua inito federe comparare, hiis igitur causis et rationibus premoniti, animo deliberato consilioque maturo, presencia et futura moderantes statuimus, decreuimus et deliberauimus, pro commeciori statu cum reuerendo domino T. episcopo ecclesie T. ac magnifico T. comite de T. fratre suo carnali fedus, pactum obligamen et indissolubilem facere contractum, ordine et modo subsecuto imprimis promittimus et pollicemur bona fide christiana, fide eciam nostra iurata, fama, honore et humanitate nostris ac sub ipoteca et amissione omnium rerum et bonorum nostrorum mobilium et immobilium quorumcumque presencium scilicet et futurorum, quod articulos sequentes in toto et quo ad omnes clausulas et puncta sine omni dolo fraude subterfugio et simulacione illibate inconcusse et irrefragabiliter obseruabimus et adimplebimus, primus articulus federis et obligaminis nostri is est. Quod a modo deinceps partem eorundem dominorum episcopi et fratris sui tenebimus et quando-cunque et quocienscunque necessitas vrgebit, dum scilicet et quando pro parte eorundem requisiti, rogati ac premoniti fuerimus insurgemus penes eos, pro tutela et defensione ipsorum tociens quociens opus fuerit, eciam propria in persona cum omnibus equitibus peditibus familiaribus rusticis et colonis nostris facultatibus sumptibusque semper propriis et expensis contra quoscumque hostes inimicos emulos et turbatores eorundem tam exteriores, quam interiores et vsque ad perfeccionem noui regis in hoc regno et eius coronacionem, et expost quamdiu scilicet idem dominus episcopus et frater suus voluerint et quo usque presens fedus et obligamen ac vnio contractusque pari voto et voluntate inter nos dissolutum fuerit et retractatum testimonio presencium mediante. Datum in Soklyos.

Formularium 113. oldal.

155. *Donacio ducis.*

Nos Laurencius comes de Wylak, dux Bozne ac iudex curie serenissimi principis et domini domini Ludouici Dei gracia Hungarie et Bohemie etc. regis, domini nostri naturalis et graciosissimi, significamus quibus incumbit vniuersis presen-

cium per tenorem, quod nos inducti vita virtute morum honestate et laudabili conuersacione ac literis sciencie sufficienti pericia, honorabilis N. nati, prouidi N. de N. dyocesis Q. presbiteri, quibus idem ab altissimo insignitus coram nobis fideli comendatus extitit testimonio, eundem ad ecclesiam beate Katherine virginis et martiris in oppido nostro T. vocato dyocesis Q. fundatam ac in plebanum eiusdem, nunc per obitum discreti condam T. de T. eiusdem ecclesie vltimi veri legitimi ac immediati rectoris et plebani de iure et defacto vacantem auctoritate nostri iuris patronatus, quod in eadem ecclesia habemus, elegimus et nominamus ipsumque ad confirmandum suo ordinario cuius interest presentamus testimonio presencium mediante. Datum in castro nostro Wylak vocato in festo T. etc.
Formularium 114. oldal.

186. Statutoria absque contradiccione emanabitur semper priuilegialiter per hunc tenorem.

Kiadja a »Capitulum ecclesie Quinqueecclesiensis«, a jelentés II. Ulászlóhoz van czímezve. A hiteles emberek »feria secunda proxima post festum Mathei apostoli et ewangeliste proxime preteritum«, tehát február végén, márczius elején szállnak ki az iktatandó birtokon.

187. Concambialis permutacio priuilegialiter.

Petrus de Laak prepositus et totum capitulum ecclesie Q(inqueecclesiensis), Omnibus Christi fidelibus presentibus pariter et futuris presencium noticiam habituris salutem in omnium saluatore. Ad futuram rei memoriam solet humana prouidencia rerum in tempore gestarum seriem ne pariter cum tempore prolabantur et ab hominum concedant memoria, scripturarum testimonio solidare et posteris literarum mandare simulque tradere monumento, proinde ad vniuersorum tam presencium quam futurorum noticiam harum serie volumus peruenire, quod venerabiles Albertus lector socius et concanonicus noster ac nobilis Gaspar literatus de T. fratres vterini ex nobili condam Ladislao filio Dominici de T. propagati ab vna parte, si quidem ex altera egregius Stephanus filius condam Johannis de T. prefatusque Gaspar literatus Pauli, Johannis et Francisci, annotatus eciam Stephanus modo simili Johannis et Emerici filiorum aliorumque quorumlibet superstitem et prolium vtriusque sexus, necnon fratrum proximorum affinium et consanguineorum eorundem, quod presens et infrascriptum tangit sew quomodolibet tangere posset negocium onera et quelibet grauamina in infrascriptis diuisim et separatim super se ipsos assumppendo et leuando coram nobis personaliter constituti sponte et libere confessi sunt retuleruntque in hunc modum. Quod ipsi matura inter se deliberacione prehabita

et etiam ex certa sciencia, aliisque bonis et rationabilibus ex causis animum eorum ad id inducendo et potissimum eo respectu et intuitu vt inveteratum odium et perfrequens in alterutrum ab olim versata inimicitia et persecucionis procella de medio eorum penitus eradicetur et aboleretur deincepsque eedem partes pacis amenitatem amplexando tucius commeciusque et pacacius inter se viuere et amicitiam colere valerent atque possent talem de infrascriptis possessionibus et porcionibus possessionariis inter se fecissent concambialem permutacionem, quod primo annotati Albertus lector et Gaspar frater suus carnalis possessionem ipsorum Ozd vocatam in comitatu de Baronya adiacentem ipsos ac ipsius Gasparis literati heredes masculinos ex regia collacione et alias omnis iuris titulo concernentes simulcum cunctis vtilitatibus et pertinenciis quibuslibet, terris scilicet arabilibus cultis et incultis agris pratis pascuis fenetis fenilibus campis, siluis rubetis nemoribus et generaliter quarumlibet etc. ad eandem possessionem de iure et ab antiquo spectantibus et pertinere debentibus, memorato Stephano ac dictis T. et T. filiis eiusdem dedissent donassent contulissentque titulo concambialis iure perpetuo vtendum tenendum et possidendum, econuerso autem antefatus T. filius T. filius T. propria et personali sua confessione ac dictorum T. et T. filiorum etc. quorum onera vt prefertur in se leuauit et assumpsit nominibus et in personis quasdam duas possessiones suas T. et T. vocatas necnon totales porciones suas possessionarias in possessione T. apellata, omnino in comitatu de T. adiacentes habitas simulcum cunctis earundem vtilitatibus etc. dedisset etc. similiter lege et titulo permutacionis perhennaliter, tenendum vtendum perfruendum et possidendum, nullum ius nullamve iuris et domini proprietatem partes antedictae in possessionibus porcionibusque possessionariis permutatis sibipsis de cetero reseruando sed totum et omne ius omnemque iuris et domini proprietatem in alter utrum mutuo et vicissim transtulerunt coram nobis pleno iure assumendo nichilominus eedem partes sese mutuo in pacifico dominio earundem contra quoslibet legitimos impeditores causidicos et actores tueri protegere defensare et conseruare propriis ipsorum laboribus et expensis, tali condicione interposita mediante, quod si partes eedem sese mutuo in dominio huiusmodi possessionum et porcionum permutatarum tenere conseruare et defensare nolent, recusarent negligenter vel non possent quoquomodo extunc quelibet eorum parcium in dictas possessiones et porciones possessionarias permutatas redeundo et intro eundo ac easdem simulcum omnibus pertinenciis earum sibipsi occupando absque strepitu cuiuslibet iudicii liberam et omnimodam solum vigore

presencium habeat potestatis facultatem, propterea eedem partes super vniuersis injuriis, dampnis verberacionibus inuasionibus actibus potenciariis nocumentis et aliorum malorum generibus huiusque per eosdem in alterutrum patratris et commissis, sese mutuo quittos expeditos ac modis omnibus absolutos reddidissent et commississent prout reddiderunt et commiserunt coram nobis vigore et testimonio presencium quibus autenticum sigillum nostrum est appensum mediante. Datum per manus venerabilis fratris nostri in Christo dilecti Alberti lectoris prenotati in festo beati T. Anno domini T. presentibus ibidem.

Formularium 115. oldal.

188. Consensus ordinarii super permutatione canonicatus.

Gyrolodus de T. canonicus Agriensis, reverendissimi domini domini cardinalis Agriensis in spiritualibus et temporalibus commissarius et locumtenens generalis honorabili magistro Clementi canonico Agriensi salutem et charitatis affectum, petitionibus vestris fauorabiliter inclinati vobis vt canonicatum vestrum in prefata ecclesia Agriensi in vim permutationis cum venerabili domino T. ad manus alicuius ecclesiasticam dignitatem obtinendo resignare possitis et valeatis, auctoritate reverendissimi domini cardinalis, qua fungimur in hac parte consensum et licenciam concedimus et illi coram quo contingit, vt resignationem huiusmodi vice nostra recipiat et admittat ac de canonicatu ipso sit resignato dicto T. preposito et nemini alteri prouideat, recepto tamen ab utroque prius iuramento, quod in permutatione siue resignatione huiusmodi nulla interuenit fraus et simonie labes, auctoritate prefata liberam damus potestatem. Datum Bude secunda die mensis T. anno Domini T. etc.

Formularium 117. oldal.

189. Gracia vicearchidiacono, vt cognoscat causas.

Sigismundus dei et apostolice sedis gracia episcopus ecclesie Quinqueecclesiensis etc. honorabili Laurencio plebano et vicearchidiacono de Darno nobis sincere dilecto salutem paternam cum benedictione. Cum sincere licet plerumque in dispositionem et conferendam beneficiis ecclesiarum quarum collatio ad nos pertinet, vices nostras illi committere quos sicuti probitas euidens sit et maturitas animi et discreta sciencia atque elegancia diuinitus predecorat, vt eorum circumspectioni prouida queuis dispositio eorundem commendabili modo obseruato, ecclesiasticis idoneis personis ad honorem Dei et nostrum beneplacitum, profectumque fidei et ecclesie ordinetur, vobis igitur honorabili T. prefato, vt salubrius et melius officium vicearchidiaconatus exercere et supportare valeatis, hanc potestatem duximus concedendam immo concedimus vt

coram vobis causantibus iudicium et iusticiam vsque ad flores quinquaginta facere discutere et adiudicare possitis et valeatis vita dumtaxat vestra et nostro beneplacito durante, harum etc.

Formularium 118. oldal.

190. *Exoneratio.*

Memorie commendamus, quod cum nos, propter multiples et continuas occupaciones nostras, tum propter regie maiestatis et regni, tum eciam ecclesie nostre negociorum, tum vero grauis infirmitatis nostre qua laboramus, prepedicionem, cognicioni cause et causarum que inter discretum S. plebanum de T. ab vna et venerabilem dominum L. abbatem de Batha ab altera partibus, vnacum venerabili domino Gregorio dd. archidiacono cathedrali et canonico iamdictae ecclesie nostre Q(inqueecclesiensis) collega scilicet nostro auctoritate sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Innocencii diuina prouidentia pape octaui et eiusdem sancte sedis apostolice verti sperabantur interesse nequeamus ob hoc nos ab huiusmodi causa et causis et earum cognicione preuiis rationibus duximus penitus exonerandum et eximendum. immo exoneramus et eximimus vicemque nostram in eisdem causis prefato domino T. plene et omnimode committimus et concedimus harum nostrarum etc.

Formularium 118. oldal.

191. *Donacio rectoratus altaris, emanantur hoc modo.*

Adományoztatik a »beati Nicolai confessoris in possessione T. in parochiali ecclesia« oltárának rectoratusa.

192. *Relacio exhibicionis.*

Serenissimo principi et domino domino Wladislao, Dei gracia regi Hungarie et Bohemie etc. domino eorum naturali graciosissimo, capitulum ecclesie Q(inqueecclesiensis) oracionum suffragia deuotarum perpetua cum fidelitate, vestra nouerit Serenitas nos literas eiusdem vestre serenitatis exhibitorias nobis preceptorie loquentes et directas summacum reuerencia recepisse in hec verba. Wladislaus Dei gracia etc. nos itaque mandatis eiusdem vestre serenitatis semper et in omnibus obedire volentes vt tenemur iuxta contentam literarum eiusdem vestre serenitatis exhibitoriarum prescriptarum nostrum hominem videlicet discretum Valentinum presbiterum rectorem altaris beati Blasii martiris in eiusdem ecclesia nostra constructi ad exhibendas alias literas vestre serenitatis preceptorias honorabili conuentui Pechwaradiensis sonantes nobis cum preinsertis literis eiusdem vestre serenitatis exhibitorias presentatas et exhibitas nostro pro testimonio transmisisimus fidedignum, qui tandem exinde ad vos reuersus nobis ad sue

consciencie puritatem retulit in hunc modum, quomodo ipse dominico die proximo post festum beati Dionisij martiris ad prefatum conuentum ecclesie Pechwaradiensis personaliter accessisset, ibique dictas alias literas vestre serenitatis preceptorias eidem conuentui in loco ipsorum conuentuali exhibuisset et presentasset, quiquidem conuentus easdem literas vestre serenitatis summocum honore recepisset ad contentamque earum respondisset, quod ipsi ad queuis mandata vestre maiestatis obtemperare semper fuissent et essent parati, verumtamen literas de quibus perquirendo ac dicto Emerico Kys de Gybarth extradando in pretactis literis vestre serenitatis modo et forma in eisdem contentis mandatur, ipsis eidem B. iam diu extradidissent, seriem itaque huiusmodi executionis nostre, maiestatis vestre fideliter rescripsimus, Datum tercio die diei executionis prenotate, Anno domini supradicto.

Formularium 119. oldal.

193. Gratia ad construendam capellam.

Sigismundus Dei et apostolice sedis gracia electus et confirmatus ecclesie Quinqueecclesiensis omnibus Christi fidelibus presentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris salutem in salutis largitore. Cum inter alia piarum virtutum preclara opera, que homines in laudem diuinam facere consueuerunt, ea precipue que in sanctas ecclesias et templa diuina impenduntur, summis laudibus extollantur, vt Christicolarum sincere deuocionis et sancte religionis affectus crescat et augeatur, hiis qui benefacere summa ope nituntur dignum et consentaneum est, vt nostra aliqua prerogatiua prouidencia et patrocinio fulciantur, proinde nos nobili Laurencio Kakas de Banya prouisorii curie nostre Mohach, dilecto et grato nostro familiari, qui iuxta sue possibilitatis facultatem capellam sancte Caterine virginis in oppido nostro Mohach predicto de nouo constructam et erectam ad victum vnius sacerdotis tam rebus mobilibus quam immobilibus ob spem et singularem deuocionem quam habet in beatissima Virgine Katherina totis viribus dotare et fundare pretendit ad cuius virginis eandem et dicte capelle augmentum nostraque ac predecessorum et successorum nostrorum salute nos quoque vnum molendinum in fluuio Danubii in dicta Mohach, cum certo loco deputato, cum vnoque fundo curie prope dictam capellam existentem habitum, eidem capelle ac pro habitacione rectorum eiusdem duximus annectendum et appropriandum, ipsique Laurencio ac per eum nobili Jacobo Kakas fratri carnali eiusdem, heredibusque et posteritatibus ipsorum vniuersis, ius patronatus nostrum auctoritate ordinaria et alias omnimode in ipsa capella habemus, duximus conferendum

ascribendum et assignandum, immo conferimus ascribimus et assignamus presencium per vigorem, annuimusque, ut post legitimam eius capelle vacationem, tociens quociens expedire videbitur plenam, liberam et omnimodam conferendi eandem capellam habeant potestatis facultatem idonee cuicumque maluerint persone, in cuius rei fidem et testimonium presentes literas nostras, sigilli nostri annulari munimine roboratas duximus concedendas. Datum etc.

Formularium 120. oldal.

194. *Adiudicatoria inter jobajiones.*

Tiszta formula.

195. *Mandatum procuratorium absque subscripcione notari.*

Tiszta formula.

196. *Donacio episcopi circumducto quadrimense.*

Nicolaus Dei et apostolice sedis gracia etc. In Christo nobis dilecto discreto Alberto nato Valentini de Quinqueecclesiis presbitero salutem in Domino paterna cum benedictione, sollicitudo nostri pastoralis officii et debitum nos excitat et inducit, vt singulis ecclesiis nostre iurisdictioni subiectis et rectoribus viduatis in longe vacationis ferant dispendia per nostram prouidam circumspeccionem prouideatur et ad eas pastor accedat idoneus et rector eis prouidus deputetur, qui populum sibi commissum in spiritualibus pariter et temporalibus salubriter dirigat et informet ac ecclesiam ipsam multiplicibus tam in spiritualibus quam in temporalibus eferat incrementis, sane ecclesiam beatorum Cozme et Damiani martiris in Zyged nostre dyocesis Quinqueecclesiensis, vltra quadrimense tempus vacantem, ex eo, quia patronus eiusdem ecclesie infra huiusmodi tempus quattuor mensium aliquam idoneam personam ad ipsam ecclesiam non nominauit, neque nobis ad confirmandum presentauit, prouisio ipsius ecclesie ad nos hac vice tanquam ordinarium et dyocesanum censetur et est deuoluta, nos eidem ecclesie in diuturna vacacione in spiritualibus pariter et temporalibus paciatur lesionem, vti ordinarius sollicitate prouidere cupiendo igitur ad tuam personam exigendo tuarum virtutum meritis, habendo beniuiolum respectum, te tanquam personam benemeritam, ad predictam parochialem ecclesiam sic vacantem, auctoritate nostra ordinaria duximus eligendum, nominandum instituendum et preficiendum, inuestiendum et confirmandum te per manus nostre capiti tuo impositionem presencialiter de plebanatu dicte ecclesie recepto a te corporali iuramento de obedientia debita quod nobis et successoribus nostris canonicis intransibus nostrisque vicariis in spiritualibus generalibus pro tempore constitutis obseruando

et quod bona iura et res ipsius plebanatus non dissipabis, sed dissipata si que forent secundum posse tuum recuperabis in quorum omnium et singulorum fidem et testimonium premissorum presentes literas nostras sigilli nostri impressione communitas duximus concedendas. Datum.

Formularium 123—124. oldal.

197. *Exhibitoria per conuentum capitulo pro reambulatione et occupacione.*

Serenissimo principi et domino Mathie Dei gracia regi Hungarie et Bohemie etc. domino eorum naturali graciosissimo capitulum ecclesie Quinqueecclesiensi oracionum suffragia in domino deuotarum perpetua cum fidelitate, vestra nouerit serenitas, quod religiosus frater Johannes sacerdos in conuentu ecclesie Pechwaradiensis residens, nostri in media literis exhibitoriis vestre serenitatis constitutus exhibuit nobis et presentauit quasdam literas preceptorias eiusdem vestre serenitatis pro parte Gaspari literati confectas nobis preceptorie loquentes et directas, huiusmodi sub tenore. Mathias Dei gracia etc. quibus exhibitis nos mandatis eiusdem vestre serenitatis obedire volentes vt tenemur prenotatis exponendo, literas nostras relatorias siue rescripcionales hoc ordine duximus extradantes, quod cum acceptis ea qua decuit reuerencia literis adiudicatoriis magnifici domini comitis Stephani, de Bathor iudicis curie vestre serenitatis Bude anno Domini millesimo quingentesimo decimo septimo emanatas, modum et formam iudiciarie deliberacionis, possessionarie reambulacionis, rerum et bonorum ablacionis estimacionis et statucionis in se denotando pro parte eorundem exponentium et certorum fratrum ipsarum super solucione quorundam L-ta florenorum auri contra Mattheum T. de T. confectas ad earundem execucionem fideliter peragendo, vnacum Johanne T. de T. homine vestro regio nostrum hominem videlicet Petrum predicatorem socium et concanonicum nostrum duxissemus destinando, tandem iidem ad nos reuersi, nobis vniformiter retulerunt eo modo, quomodo ipsi feria quinta proxima ante festum purificationis Marie virginis anno eodem preteritum, aliisque sequentibus diebus ad id aptis et sufficientibus ad faciem iurium et porcionum possessionariarum prefati Mathie de T. in dicta possessione T. in comitatu de Ba(ranya) adiacencium habitarum ipsum solum proprie et precise tangencium accedendo, vicinis et comitaneis earundem vniuersis inibi legitime convocatis et presentibus accessissent, ibique habita prius eorundem iurium possessionariarum legitima reambulacione et condigna estimacione exclusisque et sequestratis de eisdem porcionibus filiorum filiarumque et vxoris eiusdem ac aliorum quorumlibet

primo de rebus eiusdem Mathei T. et T. mobilibus quantum ad septimam partem ipsum pro porcione sua concernendo reperissent, vnum bouem et vnam vaccam, ad dous florenos auri, item duos porcos ad T. denarios vnam particulam lardi ad T. denarios, septimam partem vnus vasis vini cum medio ad vnum florenum, septimam partem vnus cumuli ferri ad denarios T., septimam partem domus molendini sicci vocati siue pistrini estimatiue computando, quas abstulissent et tandem aliis rebus eiusdem minime inuentis, de iuribus possessionariis ipsius Mathei Sýger vtputa in curia et domo sua nobilitari et quadam alia vna sessione jobagionali deserta. in eadem T. habitis facta vt premittitur prius legitima estimacione, septimam directam partem curie et domus nobilitaris ac prescripte sessionis jobagionalis deserte, item terciam partem vnus stube in dicta curia nobilitari habite simulcum pomerio et orthis ad eandem curiam spectantibus, similiter pro septima parte cedendo, omnino a parte occidentali existentes, item similiter septimam partem cuiusdam silue permissionalis in territorio eiusdem possessionis T. penes quandam viam publicam, per quam itur ad possessionem T. ad partem occidentalem adiacentem, preterea modo simili septimam partem omnium nemorum, siluarum et rubetorum vsualium, necnon pratorum et fenilium intra metas eiusdem possessionis T. vbique habitarum, demumque septimam similiter partem vnus vinee in promontorio possessionis T. plantate, ad partem australem protendendo ab aliorum iuribus penitus sequestrancium reperissent, inuentas occupassent, occupatasque prenotatis exponentibus vel prenotato T. literato actori ac fratribus eiusdem prescriptis pro florenis auri T. et denariis T. in dictis literis adiudicatoriis expressatis statuissent titulo pignoris ad tempus redempcionis possidendo, lege regni requirendo contradiccione prefati Mathei T. et aliorum quorumlibet preuia racione non obstante. Datum in festo T. anno T. etc.

Formularium 124. oldal.

Közli: DR. IVÁNYI BÉLA.